



Szentandrás Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

1996. október

Ára: 38 Ft

II. évfolyam, 10. szám

Szabó Imre

1956. október 23.

Már a fákról levél hullott,
Utcán, téren galamb szállott.
Október volt, huszonhárom,
Zászló sem volt a házakon.

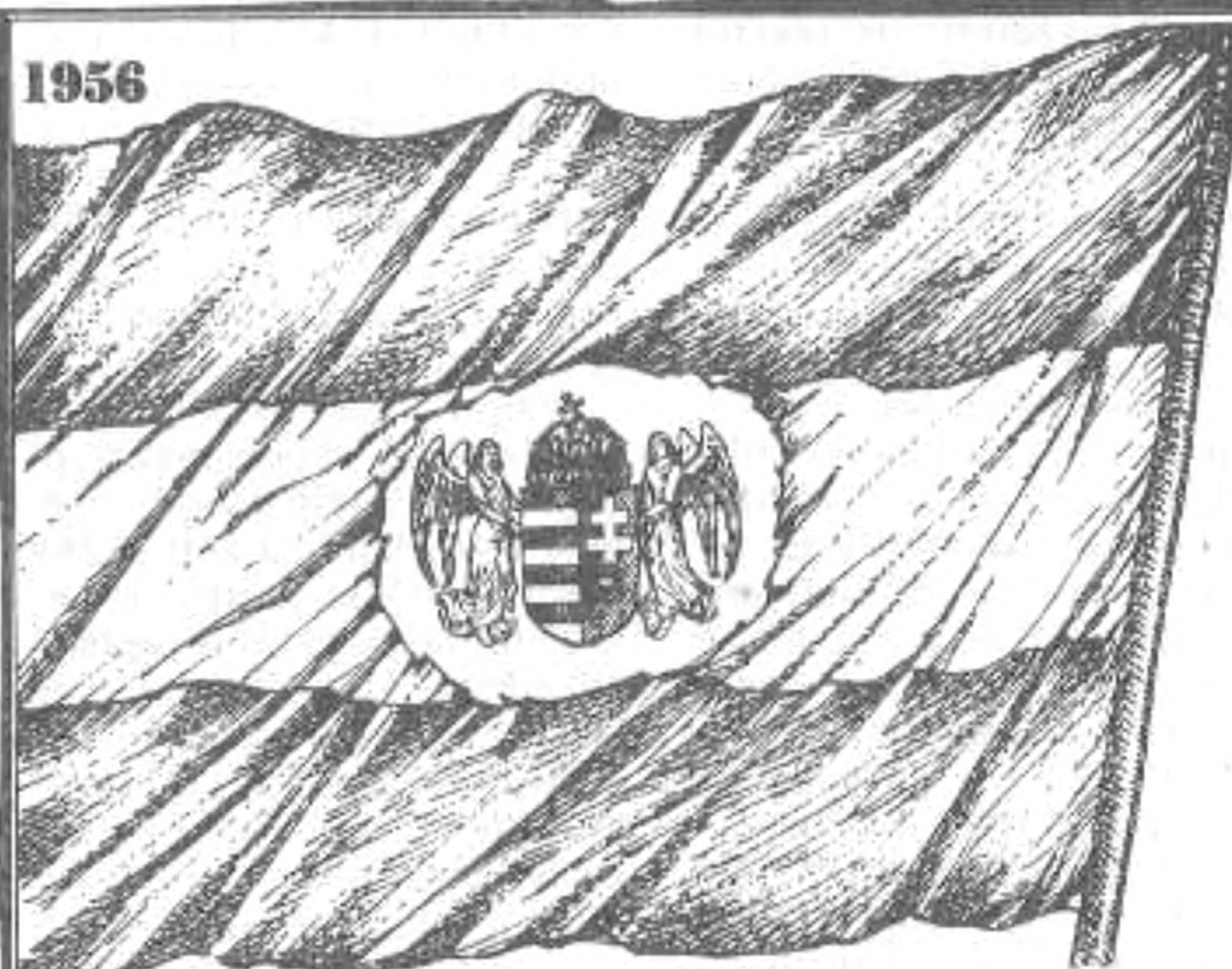
Idősek és fiatalok
Kezében, zászló lobogott.
Címer helyett nap ragyogott,
Szél vitte szét a dallamot.

Egyszerre dobbant a lábuk,
Derűt árasztott mosolyuk.
Tüntetés volt, békés séta?
Fejük felett szólt a puska!

Felröppent mind a galamb raj,
Ajukon halkabb lett a dal,
Halkabb lett, de nem némult el,
Új remény kelt a szívekben.

Másnap újra zászló lobbant,
A lábuk egyszerre dobbant,
Kezükben fegyver, Hazánkért,
Rég óhajtott Szabadságért!

1956



A remény tizenhárom napja

Meghívó

Békésszentandrás Nagyközség
Önkormányzata

1996. október 23-án

Nemzeti ünnepünkön
koszorúzási ünnepséget rendez.

Helye:

Hősök tere, a Hősök szobornál

Ideje:

1996. október 23. (szerda) 10 óra.

Az ünnepségen emlékműsort ad elő
Tomanek Gábor és Szőke Pál színművész.

Hívjuk és várjuk a lakosságot, a pártok és
társadalmi szervezetek, civil egyesületek
képviselőit.

Ünnepeljünk és emlékezzünk együtt!

Rendezőség

A tartalomról

Igazságosabb és testvériesebb világot!	2. oldal
Átadásra került a gyógyszertár	5. oldal
Az adósság ára II. rész	6. oldal
Gáztámogatás	11. oldal
Adóreform '97	12. oldal
Tömegverekedéssel zárult	16. oldal
Óvjuk meg gyermekeinket!	17. oldal
Meghívó	19. oldal

IGAZSÁGOSABB ÉS TESTVÉRIESEBB VILÁGOT!

A Magyar Katolikus Püspöki Kar körlevele a hívekhez és minden jóakarató emberhez a magyar társadalomról

A körlevél célja és témái

Mára világossá vált: nemcsak politikai és gazdasági rendszerváltozás játszódott és játszódik le ebben az országban. Sokkal összetettebb, részint építő, részint viszont romboló események részesei vagyunk. Ezeknek áttekintése, rendszerezése, az okok földerítése, a megoldási lehetőségek felvázolása nélkül aligha alapozhatjuk meg a jövőt. Ahhoz, hogy az ország átalakulása hatékonyan folytatódhassék, számba kell vennünk, mit örököltünk az elmúlt évtizedekből. Ez jó néhány területen - elsősorban a gazdasági életben - legalább részben megtörtént, számos tekintetben azonban mindmáig feltáratlan maradt. Célunk nem az, hogy bűnbakokat keressünk, egyes személyeket vagy csoportokat kipellengérezzünk az okozott károkért, hanem az, hogy *közös erővel dolgozzunk* nemcsak az ország gazdasági, társadalmi, politikai életének, hanem értéktudatának (benne erkölcsi értékrendjének) átalakulásáért is, azért, hogy segíthessünk a jobb, emberibb élet megteremtésében mindenkinek, aki ebben az országban él, meg nem feledkezve a határainkon kívül élő magyarokról sem.

Az emberért, mindnyájunkért kell összefognia hívőknek és nem-hívőknek. Ezt a közös fáradozást *nem szabad kisajátítani pártpolitikai érdekeknek*. Amikor a Magyar Katolikus Püspöki Kar hallatja szavát, nem az egyház hatalmát kívánja növelni, nem akarja ráerőltetni a társadalomra saját nézeteit, hanem felelősségtudatától indítva részt óhajt venni az ország építésében, keresi az egész társadalomnak hasznos cselekvés formáit, anélkül, hogy közéleti szerepvállalása címén beleártna magát a pártpolitikába. „Feladatánál és illetékességénél fogva az egyház semmiképpen sem elegendik a politikai közösséggel, és nincs kötve semmilyen politikai rendszerhez...” (GS 76).

Levelünkben *vázlatos leírását adjuk a jelenlegi magyarországi helyzetnek*, természetesen a katolikus társadalmi tanítás fényében. A számos fölmerülő

probléma közül a gazdasági, a politikai és a társadalmi életre, főként a *szociális viszonyokra*, végül a *kulturálisra és a nevelésre* egyes kérdéseire irányítjuk figyelmüket. Mindezek a témák többnyire összefüggnek egymással, ezért elkerülhetetlen, hogy némelyikük - más-más megvilágításban - több fejezetben is előforduljon. Mindegyik témával kapcsolatban először a jelenlegi magyarországi helyzet rövid leírását találja az olvasó. Ehhez kapcsolódik - a teljesség igénye nélkül - néhány, a keresztény emberképből és az egyház társadalmi tanításából levonható következtetés. Nyilvánvaló: az egyház hivatása nem az, hogy pontos cselekvési terveket dolgozzon ki korunk társadalmi, gazdasági és kulturális problémáinak megoldására. A felkínált szempontok és ajánlások azonban segíthetik a szakembereket és a társadalom valamennyi tenni akaró tagját a megoldások megtalálásában. Gondosan törekedtünk arra, hogy *megfogalmazásaink érthetőek legyenek mind híveink, mind a világ számára*. Évilági életünkről szólnunk, a hétköznapi ember nyelvén. Mondanivalónkat szakmai elemzések nyomán állítottuk össze, a közérthetőség kedvéért lehetőség szerint mégis igyekszünk kerülni a szaktudományok nyelvét.

Azt reméljük, hogy szavaink felkeltik híveink és a jóakarató emberek érdeklődését. Bízunk abban is, hogy tovább gondolják az itt olvasottakat, és ha szükségesnek látják, pontosabb megfogalmazásokat adnak, hogy közösen gondolkozhassunk tovább a tényleges megoldások módjairól. A megoldások keresése során tudjuk majd a mi magyarországi viszonyainkra alkalmazni az egyház által elének adott keresztény tanítást, és megtalálni köztük azokat is, amelyeket sajátosan az egyház feladatának tekinthetünk. Bízunk benne, hogy *az a közös munkálkodás, amelyet ez a körlevél ösztönözhet a mai magyar társadalom viszonyainak elemzésével*, serkenti majd a keresztények felelősségvállalását önmagukért és embertársaikért, s elindít egy

szélesebb körű társadalmi összefogást is azért, hogy az elemzést - az egyházon belül is - tettek kövessék, s Magyarországon - ritka történelmi esélyét kihasználva - a boldogabb jövő útján tovább lépjen.

1. SZOCIÁLIS VISZONYOK ÉS EGÉSZSÉGÜGY

A) Helyzetkép

Szociális feszültségek, elszegényedés

Magyarországon ma *gyökeres társadalmi, politikai és gazdasági átalakulások* mennek végbe. Ezt a mélyreható átalakulást súlyos nehézségek, a társadalom életét megrendítő *válságok* kísérik. Ennek terhére a társadalom jelentős része veszteséggé, nem ritkán gyötrelmes áldozatként kénytelen elszenvedni. Az átmenet korának *áldozata* a betegség, a magány, a létbizonytalanságtól, a megélhetési gondoktól, nem ritkán a jogfosztottságtól, a hajléktalanságtól, a munkanélküliségtől és a kitaszítottaságtól szenvedő *sok-sok ember*. A nyolcvanas évek végéig fenntartott szociális biztonság lebomlása akkor is aggasztó, ha indoklására vannak gazdasági és más érvek, hiszen fedezetét nagyrészt csak hitelekkel lehetett megteremteni, és sok tekintetben csak látszólagosnak bizonyult. Hazánkban a legsúlyosabb problémák közé tartozik a *növekvő szegénység*, amit a nélkülözők számának rohamos növekedése jellemez. Egyre többeknek hiányzik a megfelelő lakás, ruházkodás, táplálék és az emberhez méltó élet többi feltétele.

Az *elszegényedés* folyamata rohamosan halad előre: már a Világbank vizsgálata is megállapította, hogy 1989-ben 5% volt a szegények aránya az összlakossághoz képest, 1993-ra viszont ez a szám megötszöröződött.

A KSH létminimum számításait alapul véve az 1980-as években egymillió, 1992-ben kétfélmillió, 1995-ben már megközelítően 3,5 millió ember élt a létminimum alatt.

A pártállami rendszerben létrejött alapvető *szociális feszültségek* nem csökkentek, sőt tovább növekedtek. A súlyos társadalmi egyenlőtlenségeket

eredményező folyamatokat nem sikerült megállítani, sőt azok a piacgazdaságra való átmenet során tovább mélyültek, és újabb formákat öltöttek, jelentősen növelve a szakadékot egy hirtelenül és aránytalanul meggazdagodott szűk réteg és a megélhetés nehézségeivel egyre inkább küszködő nép között. A világszerte tapasztalható irányzat ma már hazánkban is érvényesül: a gazdagok egy gazdagabbak, a szegények pedig egyre szegényebbek lesznek. 1995-ben a gazdagok és a szegények élethelyzete közötti különbség már nagyobb volt, mint a nyugat-európai országok átlagában, bár a legkisebb a kelet-európai országok között.

Különösen válságos helyzetet idéz elő átalakulóban lévő társadalmunkban az, hogy a *szociális ellátórendszerek és a társadalombiztosítás* átalakítására a gazdasági visszaeséssel, az elosztásra kerülő források nagy mértékű csökkenésével egy időben kerül sor. A pártállami időszakban meglévő szociális védőháló mára elveszítette hatékonyságát. A megváltozott társadalmi-gazdasági viszonyoknak megfelelő új rendszerű szociális gondoskodás pedig még csak részben működik, és több vonatkozásban még ki sem alakult.

Kiemelkedő problémát jelent az elmondottakon belül az, hogy a tartósan munkanélküliek, a jövedelempótló támogatásban részesülők, és a már abból is kiesettek szociális segélyezése, a számukra szükséges szolgáltatásokkal történő ellátása még ma is csak töredékrészen megoldott.

Az államháztartás átalakítása a gazdagabb nyugat-európai országok tapasztalata szerint is elkerülhetetlen. Nálunk a *közköltség csökkentése és a szerkezeti változtatás*

összemosódik. Az előbbi gyakran nem kísérik átgondolt szerkezeti reformok, illetve azok sokáig elhúzódnak. A megszorítások hatása viszont azonnal érzékelhető, az emberek életkörülményei nehezülnek, miközben nem látszik világosan, mi volt a célja a meghozott áldozatoknak.

Az ország jövőjének egyik leg-szilárdabb alapját alkotják azok a *családok*, amelyek nemcsak a gyermekek világrahozását vállalják, hanem fölnevelésüket is: a jó családi környezet nemcsak a boldog gyermekkor biztosítója, s így a megszülető gyermekeknek adható legnagyobb ajándék, hanem a társadalom számára hasznos és értékes állampolgárok nevelésének leghatékonyabb háttérre.

A *művi vetélést* nagy arányban szociális indokok alapján kérik. A súlyos, sokak számára kétségbeesítő szociális helyzet is felelős azért, hogy a művi vetélések száma 1995-ben 77 ezer körül mozgott. Elsősorban a 20-29 éves, három vagy több gyermekes anyák körében nőtt a terhességmegszakítások száma, ami nyilvánvaló következménye az 1995 tavaszán meghozott intézkedéseknek, hiszen ezek számos korábbi szociálpolitikai kedvezményt szüntettek meg úgy, hogy a társadalomnak nem volt módja felkészülni az új helyzetre. Pedig a gyermeket vállaló szülő anyai jogot formálhat fokozott szociális támogatásra, anyagi és erkölcsi támogatásra, úgy, hogy minden születendő és megszületett gyermek esélyegyenlősége biztosított legyen.

Az utóbbi években jelentősen romlott a *nyugdíjból élő idős korosztály* helyzete. A nyugdíjak reálértéke a fizetések értékcsökkenésénél is nagyobb mértékben zsugorodik össze. Az egy nyugdíjasra jutó nyugdíj reálértéke az elmúlt öt év alatt 23%-kal csökkent. Az infláció, azon belül is a gyógyszerárak rohamos emelkedése a beteg és az idős embereket sújtja legerősebben. Nem hunyhatunk szemet az előtt a fájdalmas tény előtt, hogy azok a nemzedékek, akik átérték a háború s az azt követő évek szenvedéseit, akik évtizedeket töltöttek el becsületes munkában, most, életük utolsó szakaszában egyre súlyosabb anyagi gondokkal kénytelenek szembenézni. Az idős kor terhe mellett rájuk nehezedik a magukra maradtosság, a kilátástalanság, a fölöslegesség tudata: úgy érzik - s ezt a közvélemény és a sajtó is nemegyszer sugallja -, hogy ők csak terhére vannak a többieknek. Sokuknak pedig nemcsak megkeseredik, hanem meg is rövidül az élete, mert képtelenek gondoskodni megélhetésükről, anyagi ellátásukról. A nyugdíjasok száma ma már megközelíti a hárommillió főt, és ez a szám a következő években folyamatosan növe-

kedni fog. Növeli a gondot az egész népesség elöregedése is, ami egyre nagyobb anyagi terhet ró a társadalomra.

Kisebbségi politikának nemzetközi összehasonlításban is megállja a helyét, nem hallgathatjuk azonban el, hogy például a társadalom *roma népességének* nagyságrendekkel kisebbek az esélyei az emberhez méltó élethez, mint a társadalom egyéb csoportjainak. Illusztrációként csak egyetlen, 1995-ös adatot említünk: az aktív korú, nem roma lakosság 10,6%-a munkanélküli, az aktív korú romáknak viszont 45,5%-a. Az elkövetkező időszakban fokozottabb figyelmet kell szentelnie a társadalomnak a *kisebbségek* problémáira. Ma még nemigen tulajdonítunk fontosságot az országban tartózkodó *menekültek és menedékesek* jelenlétének, holott számuk várható növekedése nyomán evvel előbb-utóbb mindenképpen szembe kell néznünk.

Rohamosan nő a *hajléktalanok* száma, ezzel együtt szaporodnak a velük kapcsolatos tenni-valók is: jelenleg kb. 30-40 ezer ember él megfelelő otthon nélkül; de erről még pontos adatokkal sem rendelkezünk.

A *lakosság létszáma és egészségi állapota*

A *népességnek* először 1981-ben észlelt *folyása* napjainkban is folytatódik: a lakosság 15 éve gyorsuló ütemben, csaknem félmillióval fogyott. A csökkenés ezen belül 1990-től mintegy 160 ezer fő volt. A születések aránya 1995-ben alig volt nagyobb tizenegy ezreléknél, s csak némileg lett kisebb a halandóság. Az átlagos életkor növekedése 1982-ben megtorpant, és azóta folyamatosan csökken. A születéskor várható élettartam is csökken, különösen a férfiak esetében (jelenleg 64,8 év; Ausztriában viszont 72,9 év): európai összehasonlításban itt is a legutolsó helyet foglaljuk el. A felnőtt férfiak halandósága a körülbelül hatvan évvel ezelőtti szintre emelkedett. A halálozási arány tekintetében Magyarország egész Európában az utolsó helyek egyikét foglalja el, utána csupán Oroszország, más szovjet utód-államok és Románia következett.

E fájdalmas helyzetet tovább rontják a társadalombiztosítás krónikus zavarai, a nyugdíjkorhatárnak a csökkenő átlagos életkor határának a közelébe való felemelése, a z egészségügyi ellátás romlása. A népesség fogyásában az alacsony

élveszületési arány további csökkenése, az idősebb korosztályok magas halálozási aránya és a középkorúak körében is növekvő halálozások játszanak fő szerepet. A demográfiai helyzet romlása napjainkra valóban nemzeti létünk katasztrófájával fenyeget.

Veszedelemesen *romlik a lakosság egészségi állapota*, részben a külső körülmények miatt, részben azonban egészségtelen, nem ritkán kényszerűen önkizsákmányoló, vagy éppen önpusztító életmódunk következtében. A kilencvenes években a pszichiátriai betegségek közül a legdrámaibban a depresszióban megbetegedettek száma növekedett. A szív- és érrendszeri, továbbá a daganatos betegségek száma Magyarországon igen magas. A tb világszerte újra felütötte a fejét, de Magyarországon különösen terjed. Okai közismertek: egészségtelen, hiányos táplálkozás, rossz higiénés körülmények, a testkultúra teljes vagy nagyfokú hiánya. Sokan *itallal, dohányzással* teszik tönkre egészségüket. Az alkoholbetegek száma a kilencvenes években megduplázódott: a felnőtt lakosság 10-12%-a, mintegy nyolcszáz ezer ember tekinthető alkoholistának. Egyre jobban terjed a *drogok* fogyasztása is, elsősorban az ifjúság körében. Tartós és igen aggasztó jelenség az *öngyilkosság*, ami a lelki egészség súlyos károsodását is jelzi. A nyolcvanas évek elején Magyarország változatlanul messze a legrosszabb helyen áll e tekintetben az egész világon (45 százalék). A nyolcvanas évek második felétől az öngyilkosságok száma csökkent (1995-ben már csak 34,3 százezrelék), de még így is a legmagasabb a világon.

Nem rajzolódik ki pénzügyi forrásokkal megfelelően alátámasztott népesedéspolitika, nincs a gazdaság- és társadalompolitikával összehangolt családközpontú, körültekintően reális kormányzati koncepció, sőt még az alapul szolgáló jövőkép is hiányzik.

A *közbiztonság romlása*

A közkerkölcsök romlásának leglátványosabb és legsajnálatosabb jele a *közbiztonság nagyarányú romlása*; ezt a tényt még aggasztóbbá teszi az, hogy az elkövetett bűncselekmények súlyossága, erőszakos jellege is növekedett, mégpedig az elmúlt hat évben gyorsuló ütemben. Az ismertté vált bűncselekmények száma 1985-ben 166 ezer, 1989-ben 225 ezer, 1995-ben pedig 502

ezer volt, vagyis az elmúlt tíz esztendőben *háromszorosára növekedett*, az elmúlt öt évben megduplázódott a *bűnözés*. Növekvő méreteket ölt a kábítószer fogyasztása s az ehhez kapcsolódó bűnözés. Mind kihívóbban s hivatkozódóbban, immár az ország jóhírére fenyegetően jelent meg a tömeges prostitúció. A közrend fenntartására hivatott intézmények minden erőfeszítésük ellenére is elégtelenek a feladatok ellátására, annál kevésbé, mert a megromlott társadalmi erkölcsök és a *felbomlott értékrend helyreállítása nem egyszerűen rendészeti feladat*. A lakosság nagyobbik részét kitevő törvénytisztelő polgároknak így egyre több és egyre nagyobb *fenyegetettséget* kell elviselniük, hiszen sem önmaguk, sem hozzátartozóik testi és vagyoni épségét nem tudhatják biztonságban. A félelem légköre tartósan rontja mindnyájunk közérzetét. A bűnözés okozta fenyegetettség hatására záruk és rácsok mögé rejtőzünk, és igyekszünk hozzá szokni ahhoz, hogy csak a belénk idegződött szorongást legyőzve léphetünk az utcára. Ez azonban nem hoz megoldást, csak a közösség további széteséséhez vezet.

A *börtönök* jelen formájukban nem képesek az elítéltek számára előkészíteni a szabadulásuk után kívánatos élethelyzetüket sem az elítéltek, sem a társadalom szempontjából. Ha embertársainkat pusztán kirekesztjük a társadalomból, sajnos evvel többnyire megvonjuk tőlük az emberibb életnek még az esélyét is.

A bűnözés megfékezésének, a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésének, továbbá a vállalkozások föllendítésének súlyos akadálya a *korruptió*, amely átszövi a gazdasági, a politikai, sőt a társadalmi élet különböző területeit. A visszaélések sok esetben nem is válnak láthatóvá, hiszen többszörösen rejtett formában történnek. Mégis nem egyszer kell tapasztalni, hogy közép és felső szinteken büntetlenül előfordulhatnak visszaélések, például szerződéskötése, hitelek odaítélése, közpénzek szétosztása során, a döntéshozóknak anyagiakkal vagy egyéb előnyökkel történő befolyásolása révén. Amíg ezek megszüntetésére nem történnek elegendően hatékony intézkedések, addig aligha alakulhatnak ki igazságos társadalmi viszonyok.

(folytatjuk)

Köszönet

Ezúton is szeretném megköszönni a beiktatási ünnepségen résztvevőknek megtisztelő jelenlétüket, és valamennyiünk nevében köszönetet mondani azoknak, akik munkájukkal, illetve természetbeni és pénzügyi támogatásaikkal lehetővé tették a szeretetvendégség és az ünnepség megrendezését. A békésszentandrás és szarvasi gyülekezetek közös munkája a

133. zsoltár szavait elevenítették meg bennünk és azt kívánjuk, hogy további munkájukkal adják meg a lehetőségét annak, amit a zsoltáros az utolsó versben ígér: „Ó mily szép és gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek ... csak oda küld az Úr áldást és életet mindenkor.”

Pentaller Attila

1996. november 1-jétől Tóth Árpád szarvasi lakost polgári szolgálatos katonaként foglalkoztatja egyházközségünk.

Együtt a székekkel

1996. szeptember 9-én a délutáni és esti órákban ritkán adódó élményben volt része a Magyar Máltai Szeretetszolgálat tagjainak. Ugyanis a II. János Pál pápa látogatására Székelyföldről hazánkba zárandokló 100 fős csoportot - már útban hazafelé - egy kis pihenőre, baráti találkozóra fogadták. A zárandokcsoport a késő délutáni órákban érkezett Szarvasra. Rövid üdvözlések után a vendégek és fogadók zsúfolásig megtöltötték a római katolikus templomot, ahol a zárandok csoportot vezető csíkszeredai plébános mutatta be a szentmisét.

Ezt követően a békésszentandrás Hunyadi János Általános Iskola napköziotthonának ebédlőjében rövid kis köszöntés és ünnepség után jó hangulatú vacsorára került sor, melyen az iskola vezetőségén túl a két helység polgármesterei és Szarvas plébánosa is részt vett. A baráti találkozás a Szózat éneklésével kezdődött, majd Sajó Sándor: Magyarok lenni c. költeményét Szécsi Viola egyetemi hallgató mondta el teljes átéléssel. Dr. Kondor Gáborné szeretetteljes szavakkal üdvözölte, köszöntötte a

vendégeket, s egyben megköszönte a Gyomaendrődtől Szarvasra át Békésszentandrásig megmozduló emberek anyagi és egyéb támogató készségét ahhoz, hogy ez a találkozás létrejöjjön. Így többek között a Verker pékség Csabacsüdről, Lustyik János boltja Szarvasról, a Sárréti Tej Bt., a Kőbányai Sörgyár szarvasi üzeme, Demeter István hajós kapitány, Dr. Szilvási László, dr. Demeter László és Sinka József polgármester urak, a békésszentandrás Általános Iskola és Diákotthon vezetői és dolgozói. Lehetne még sorolni tovább akik önzetlenül tették kötelességüket, mert érezték, hogy mindent meg kell tenni azért, hogy erdélyi barátaink, ismerőseink érezzék a testvéri összetartozás fontosságát.

A jól szervezett közös munkának köszönhető, hogy a vacsora alatt és után is igen kellemes hangulat közben folyt a barátkozás, nótázás és tánc. A jó hangulatot elősegítette ifj. dr. Olasz Imre, Balogh László és Nemcsényi György zenészek közreműködése is. A találkozás mindenki számára felejthetetlen marad.

(K.S.)

AZ OLVASÓ ÍRJA

Tisztelt Békésszentandrás Híradó szerkesztősége!

Ezúton, nyilvánosan szeretnék köszönetet mondani azoknak a békésszentandrás embereknek, akik önzetlenül, szabadidejüket feláldozva segítettek nekem abban, hogy a Szegeden élő Édesanyámnak 70. születésnapjára örömet okozzak. (Édesanyám: Tamai Jánosné, született Bagi Mari volt, Prohászka u. 2.) Tudniillik amikor megkérdeztem korábban, készül-e a születésnapra, hogy mit szeretne, ő azt válaszolta: - elég idős, beteges, de mindene megvan, amire neki szüksége van, de egy kívánsága volna. Talán az utolsó is, hogy megegyezzen a szülőfalujába visszamenni, meglátni Békésszentandrás, és az elhunyt szüleikhez és testvéreikhez kimenni a temetőbe. - Ez volna neki a legnagyobb ajándék (mivel utazni már nem bír, gyenge.). Én egyetlen lánya vagyok, Németországban élek és így került sor arra, hogy férjemmel augusztusban autóval elindultunk Békésszentandrásra, egy pénteki napon. Édesanyám említette, hogy volna egy kis hivatalos ügye is a helyi Szövetkezethöz, de nem nagyon fontos. Nem is tudta pontosan, hogy hol. Keresgélés közben derült ki, hogy nem jó helyen járunk. Itt találkoztunk először Csernus János Szövetkezet elnökkel, aki (bár munkaidője lejárt) telefonált a másik (Zalka) Szövetkezethez, sőt autójába ült, és elvezetett bennünket az illetékes helyre. Itt találkoztunk Oláh Géza Szövetkezet elnök úrral, aki már várt bennünket. (Meg-

jegyzem pénteki napon délután, munkaidő után). Édesanyám elmondta mi járatban van, mi is elmondtuk miért is jöttünk tulajdonképpen a hivatalos dologra kívül - és ekkor jött a meglepetés. Oláh Géza elnök úr felajánlotta, sőt ragaszkodott hozzá, hogy az ő kocsijával személyesen visz ki bennünket ahhoz a tanyahelyhez, ahol Édesanyám született, és felnőtt. (Ti. a mi autónkkal odajutni bajos lett volna, mivel előző nap eső is volt.)

Ma már csak 5 db borókafenyő jelzi a Bagi tanya helyét, de Édesanyám a könnyekig meg volt hatva az örömtől a boldogságtól. Én is, mi is!! És az érzés csodálatos volt, érezni és látni is.

Azért írtam le röviden a történetet, hogy a békésszentandrás emberek tudják meg, és mindenki, akik e sorokat olvassák, hogy Oláh Géza úr és Csernus János úr Szövetkezet elnökök, emberségből, jóindulatból, szerénységből kiváló emberek, és büszké lehetnek rájuk. Azért is írtam le, mert a mai rohanó világban egyre ritkábban tapasztalom ezt az önzetlenséget. Még egyszer köszönöm, maradok tisztelettel.

Kocsis Adrienne,
született: Tamai Adrienne
Wiesbaden
Neckarstr. 12.
D-65201
Németország

ANYAKÖNYVI HÍREK

SZÜLETÉS

1996. július 26-án Erdei Sándor és Molnár Tünde szülőknek Sándor, szeptember 10-én Ambrus Attila és Komáromi Szilvia szülőknek Fanni, szeptember 13-án Pál Tibor és Hangyás Melinda szülőknek Tibor, szeptember 21-én Ambrus Tibor és Kiss Ágnes szülőknek Lili, szeptember 23-án Pakai Emil és Tigyi Ildikó szülőknek Ádám, szeptember 23-án Kóródi Mihály és Bohák Ildikó szülőknek Mihály Krisztián, szeptember 30-án Csabai Béla és Major Erzsébet Tünde szülőknek Norbert, október 2-án Brusznyczki Béla és Nagy Anna szülőknek Bettina utónevű gyermeke született.

HÁZASSÁGKÖTÉS

1996. október 5-én Szekeres András és Szikvart Katalin Anna kötött házasságot.

HALÁLOZÁS

A Katolikus Egyház szertartása szerint eltemetett halottak:

Bozóki Lajos, elhunyt szeptember 15-én
Gyömrei Mária, elhunyt szeptember 21-én
Szabó Béla, elhunyt szeptember 23-án
Szalai Béla, elhunyt október 4-én
Kiss József, elhunyt október 6-án
Kiss Mihályné Mrena Emerencia, elhunyt október 7-én
Nagy Andrásné Bohák Judit, elhunyt október 12-én

NYUGODJANAK BÉKÉBEN!



Beköszöntő

ÁTADÁSRA KERÜLT A GYÓGYSZERTÁR

A gyógyszerházakról és a gyógyászati központok tulajdonjogáról szóló több éves vita lezárásaként az 1995. évi Békés Megyei Vagyonátadó Bizottság, majd a BM határozata önkormányzati tulajdonba adta a településeken lévő gyógyszerházakat.

Elsősorban a települések közös fellépésének köszönhetően kezdődhetett el Békés megyében is július 1-jétől a privatizáció, a Képviselő-testület kezébe adva a gyógyszerház ingatlan és berendezései sorsáról, valamint a működtető személyéről szóló döntés jogát és felelősségét.

Békésszentandrás Képviselő-testülete az épület leromlott állapotát és a szakmában kialakult versenyhelyzetből adódó „tisztességes” árbevétel lehetőségét mérlegelve a pályázat útján való eladás mellett döntött.

A Sanopharma Rt., mint volt működtető 1996. október 12-én adta át leltár szerint a gyógyszerházi lapot az Önkormányzatnak, mely azonnal tovább adta üzemeltetésre az új tulajdonosnak.

A gyógyszerházak magánkézbekészítését a Magyar Gyógyszerész Kamara Országos vezetése is évek óta szorgalmazza, maga mögött tudva a nyugat-európai testvér kamarák 1993. évi bécsi állásfoglalását a kelet-európai kormányok számára, mely a gyógyszerellátás átalakítását az Európai Közösség gyógyszerészeti direktíváinak megfelelően elvárja, másfelől átérzve a magyar gyógyszerész társadalom, mint a 750 éves szakma képviselőinek azon óhaját, hogy a gyógyszerész önálló, szellemi szabadfoglalkozású státusban

kerüljön vissza tradícióiba és természetes tulajdonosként birtokolhassa a gyógyszerházat.

Az átalakítás azonban még ha az az államosítással ellentétes irányú is sok megoldásra váró konfliktust és feladatot jelent az emberi tényezők és a tárgyi feltételek tekintetében egyaránt.

Mint a község pályázatot elnyert gyógyszerésze átérzem ennek felelősségét, azért is szeretnék e rövid „történelmi” áttekintés után szólni a falu lakosaihoz.

Nem tudom nem első helyen említeni nem „patikai minőségű” állapotát, melynek 5.400 e + áfa = 6.800 e Ft árával önmagában is szigorú pénzügyi feltétel, hozzá tevődik a még az a felújítási kötelezettség, melyet az ÁNTSZ tisztí főgyógyszerésze várhatóan előír.



Bíznom kell abban, hogy lesz még ennek a falunak jó műszaki állapotú, szép gyógyszerháza, de talán most nem is ez a legfontosabb.

A legfontosabb most az, hogy jól működjön, még jobban, mint eddig, mert a privatizáció erre ad lehetőséget.

Mi a benne dolgozók szeretnénk maximálisan megfelelni a lakosság elvárásainak, mindezek előtt az orvosok által felírt gyógyszereket, oltóanyagokat,

gyógyászati segédeszközöket, kötızőszereket, tápszereket időben a rendelt mennyiségben és minőségben biztosítani.

Az emberek életminőségét alapvetően meghatározza az egészségügyi kulturáltság szín-



vonala. Az egészség nemcsak a betegség hiánya, hanem egy komfort állapot, melyet az egészség megőrzésével a jelentéktelennek tűnő problémák időben történő kezelésével, szervezetünk állandó „karbantartásával” érhetünk el.

Az egészséges életmód és betegápolás elemei családi hagyományokhoz öröklődnek, de egyidős az emberiséggel a növények, ásványok később a kémikáliák felhasználása a bajok leküzdéséhez.

„A gyógyszereket a földből adja az Úr, és az okos ember nem veti meg őket.”

Ezért érzem fontosnak, hogy a helyi gyógyszerházban is beszerezhetők legyenek mindazok a készítmények, termékek, melyekre igény van. Mint magángyógyszerház több nagykereskedővel, szállítóval állhatunk kapcsolatba, s naponta kapunk gyógyszereket, ezért főleg pl. nagy terjedelmű pelenkákat, nehéz gyógyászati segédeszközöket

vidékről cipelni, de a babaápoláshoz, betegek gondozásához szükséges termékeket is szeretnénk tartani.

Jelenleg a Sanopharmától átvett készlettel indultunk, de hamarosan új forrásokból

lehetőség lesz olcsóbban árusítani az eddiginél.

A gyógyszerek ára természetesen szabott ár, az ország minden gyógyszerházában egyező és egyidőben - miniszteri rendeletek - szerint változik.

A szállítási szerződések visszaigazolásához kis időre van szükség, addig is kérem a betegek megértését, türelmét az esetleges hiánycikkek miatt.

Kérem forduljanak hozzánk bizalommal kéréseikkel, azt szeretném elérni, hogy minden helyi lakos kicsit magáénak érezze ezt a gyógyszerházat, ahol az orvosok tanácsait és előírásait követve hozzájárulunk a gyógyuláshoz és gyógyírt találhatnak mindennapos problémáikra is.

A sikeres együttműködés reményében kívánok jó egészséget és boldogulást az élet minden területén Békésszentandrás polgárainak.

Tóthné Szabó Ágnes
szakgyógyszerész

Gidai Erzsébet

Gazdasági túlélésünk esélyei és az adósság ára

Az adósság ára II.

Lényegében 1984-1989 között 1 milliárd dollár forrásbevonást a 9 milliárd dolláros eladósodással fizettünk meg, ami 8 milliárd dollár nettó forráskivonást jelentett.

Mi volt tehát a helyzet 1989-ben, a politikai hatalomváltást megelőzően?

Az árfolyamhatások alakították a dollártartozásunkat, mégpedig 1985-87 között a dollár gyengült, 1988-89 között erősödött.

Hatására mintegy 3 milliárd dollárral növekedett az adósságállományunk.

A teljes bruttó tartozás 20,7 Mrd USD volt.

A folyó fizetési mérleg dollárpaszívuma öt év alatt 5420 millió dollár hiánnyal zárult.

A fizetési mérleg krónikussá váló hiánya azt jelentette, hogy az áruforgalom (export), az idogenforgalom, a bejövő kamatok és egyéb bevételek nem fedezték a kiadásokat (import, valutaellátás, kamatfizetés). Tehát további hitelfelvétel történt, mind kedvezőtlenebb feltételekkel, ami tovább növelte a nettó kamatkiadást (kamatbevitel-kamatkiadás).

A nettó kamatkiadást 1986-ban, 1987-ben teljes egészében, 1985, 1988 és 1989-ben döntő hányadában a felvett hitelekkel finanszírozták.

A gazdaság teljesítményének csökkenése és az eladósodás növekedése miatt mindinkább rosszabbodtak a kamatfeltételek és nőtt az IMF ellenőrzőbeleszó szerepe.

A gazdasági helyzetet rontotta az is, hogy a vállalatok Ft-ban számolták el külkereskedelmi tevékenységüket, s amikor Ft-leértékelés történt, visszatartották a nyugati dollár exportot a későbbi nagyobb bevétel érdekében, ami további adósságnövelő hatást váltott ki.

Úgyszintén emelte az adósságállományt a világútlel bevezetése, amely 1989-ben 346 millió dollár veszteséget eredményezett.

Az adósságterhek továbbgörgetését jelentette a közép- és hosszúlejáratú hitelek visszafizetésének esedékessége. Emiatt a hatalomváltás előtt keletkezett hitelek törlesztését 2006-ig kell a liberális gazdaságpolitika alapján magunk előttolnunk.

Mindehhez természetesen hozzájön az 1990. és 1994. között felvett mintegy 5 milliárd dollár (1994-ig) újabb hitelösszeg, majd 1995. novemberéig további 9 milliárd USD, amit ha tovább görgetünk, akkor az ezredfordulót követően 45-50 milliárd dollárra is felemelkedhet a bruttó adósságállomány.

Az eladósodás mértékének gyors növekedésével Magyarország egyre inkább kiszolgáltatottá vált a nemzetközi pénzügy világ, elsősorban a Nemzetközi Valutaalap politikájának. A nemzetközi pénzügyi szervezetek általában olyan gyógymódokat javasoltak, amelyek fejlett piacgazdasági viszonyok között alkalmasak bizonyos mértékű strukturális változások kikényszerítésére, a fejlődő országok gyenge piacgazdaságai (ide sorolandó Magyarország is) azonban a javasolt gyógymódokba beleroppannak, éles társadalmi konfliktusok alakulnak ki.

A nettó forráskivonás tovább növekedett 1990. után.

A bruttó hazai termék %-ban mérve meghaladta a kritikus 5%-ot.

Magyarország újabb, pótlólagos külföldi tőkeforrást az adósságtörlesztéssel, illetve a tartalékok teremtésére kötvénykibocsátás fokozásával igyekszik biztosítani, ami természetesen az adósság további növekedését eredményezi, anélkül, hogy a gazdaság korszerűsítésében egy lépés is történt volna.

1990 nyarán az új kormányzat ott folytatta tovább a liberális monetarista gazdaságpolitikát, ahol a Németh-korány abbahagyta. S bár csökkent a „ketős könyvelés” szerepe, azaz a publikus és titkos nyilvántartások megkülönböztetése, az adósság rendezésére semmiféle lépés nem történt. A kedvező politikai helyzetet nem használta ki a kormányzat az adósságcsökkentés ügyében, mégcsak nem is kezdeményezett tárgyalásokat. Ezzel az Antall-korány történelmi mulasztást követett el, s az adósság növekedésének újabb útját indította el, hiszen a gazdaság teljesítményének gyors romlása a minimális forrást sem biztosította az adósságszolgálat törlesztésére.

A fizetőképesség mindenáron való fenntartásának rendelték alá a privatizációt, a nemzeti vagyon fillérekért történő elherdálását, a szociális kiadások leépítését, a belső kereslet csökkentését.

Másszóval, szolgai módon követték az IMF restriktív előírásait. Jóllehet, ekkor már több olyan színvonalas tanulmány jelent meg, amelyek felhívták a figyelmet az újabb hitelfelvetelek beláthatatlan gazdasági, társadalmi következményeire.

Elemzések mutatták be azokat a gazdasági, szociális károkat, melyeket a Nemzetközi Valutaalap okozott valamennyi eladósodott országban, ahol az adósságbehajtó szerepét eljátszotta. Magyarország, miután 1982-ben tagja lett a Nemzetközi Valutaalaphoz, mind a mai napig az általa előírt forgatókönyvet teljesíti szolgai módon.

Míg az Antall-kormány ideje alatt mintegy 5 Mrd USD-ral emelkedett az adósságállomány, addig az 1994. májusi választások eredménye nyomán visszatért régi-új kormányzat egy év alatt közel 9 Mrd USD-ral növelte meg a külső adósságmennyiséget.

Gazdasági újjáépítésünk alapköveit jelentik azok az örökségek, amiket a századvég kormányzatai hátrahagynak az őket követő generációknak. Ha ebből a szempontból tekintjük az eladósodásunkat, súlyos terhek maradnak ránk az ezredfordulót követően. A bruttó adósságállomány lejárat szerinti bontása előre vetíti a régi hitelek várható adósságterheit, amihez hozzájön a további könnyelműen felvett hitelek összege.

Míg 1983-ban 68,1%-a volt a felvett hiteleknek közép- és hosszúlejáratú, addig 1994-ben 91,4%, ebből 3,3 milliárd dollár 2000 után fizetendő, amely összeg tovább emelkedik az újabb hitelfelvetelek miatt. Az 1994-es választások utáni koalíciós liberális gazdaságpolitika ugyanott folytatja tevékenységét, ahol a 80-as évek végén abbahagyta, így az adósságállomány, benne az ezredforduló után törlesztendő rész is, ugrásszerűen emelkedik tovább.

Különösen nagy gondot jelent a kibocsátott kötvények révén keletkezett adósságállomány. Hasonló felfogás uralkodik napjainkban a Magyar Nemzeti Bankban, mint a 70-es évek végén, azzal a különbséggel, hogy akkor „ha olcsó a hitel, érdemes felvenni” jelszó érvényesült, ma pedig „ha veszik a kötvényt, érdemes kibocsátani!”. Igaz, ehhez az aktuális kamatlábnál 2-4%-kal magasabb kamatígéret szükséges. Következmenyeként például 10 éves lejárat után mintegy 30-40%-kal nagyobb értékű visszafizetési terhet jelentenek majd, mintha a tényleges kamatláb mellett keltek volna el a kötvények. A német bankoknál pl. a kamatkülönbség +3-3,5%, a japánoknál +3-3,5%-os.

Kiszámítható, hogy például 1000 millió német márkából 8,75%-os kamattal 10 éves időtartam után több mint kétszeres összegű német márka visszafizetés lesz aktuális. Ki és miből fogja ezt biztosítani?

Fontos mutató annak számbavétele, hogy a felvett keményvaluta kölcsönök meghaladják-e vagy sem azt az összeget, amely adósságszolgálat címen kiáramlik. Az adósságszolgálat az elmúlt két évben 2,6 milliárd dollárral, az elmúlt 13 évben pedig 3,7 milliárd dollárral haladta meg a felvett kölcsönök összegét.

Nyilvánvaló tehát a következő: gazdaságpolitikánk fő célja az adósságszolgálat teljesítése, hogy ezáltal megőrizzük hitelképességünket, amire azért van szükség, hogy kölcsönöket tudjunk felvenni az adósságszolgálat teljesítésére.

Ez az önmagába visszatérő okoskodás az alapja annak a politikának, amely kereslet-visszafogással, forintleértékeléssel és forráskihelyezéssel növeli azt az amúgy is súlyos gazdasági visszaesést, amelyet a piacgazdaságban életképtelen vállalatok, sőt egész iparágak felszámolása, a keleti piacok összeomlása, valamint a jelentős cserearányromlás eredményez. Közgazdaságilag az lenne ésszerű, ha egy gazdaságot ilyen erős deflációs hatások érnék, akkor annak kormánya ezt keresletélénkítéssel, kínálatbővítéssel ellensúlyozza. A magyarországi

Helytörténeti emlékeink

Körök és egyesületek II.

(Szemelvények a Szentandrásai Népkör életéből)

kormányzatok ezzel szemben keresletvisszafogással, forint-felértékeléssel, áremeléssel, szociális (oktatási, egészségügyi) kiadások drasztikus lefaragásával súlyosbítják gazdasági helyzetünk leépülését. Személetesen mutatja be a következő oldalon lévő táblázat ezeket az összefüggéseket (10. sz. táblázat).

Magyarország reálgazdasági teljesítménye 1985-höz képest 25-27%-kal kevesebb a hivatalos statisztikák alapján is. Minőségi értékeit tükrözi a külkereskedelmi mérleg növekvő deficitje, ami összefügg a hazai ipar leépítése következtében megnövekedett behozattal, olyan termékekből is, mint pl. az élelmiszer, aminek előállítását jó színvonalon, alacsonyabb áron saját magunk is biztosítani tudtuk volna. A külföldi cégek piackivárlása nyomán kénytelen a lakosság magas áron import élelmiszert és más fogyasztási cikket megvásárolni.

Emellett az import növekedése különböző pénzügyi, áruszállítási manővereket, trükköket is tartalmaz (pl. „felszámlázás”, áruk határokön történő futtatása az árkülönbségek miatt). A táblázatban közölt munkanélküliség a regisztrált adatokat mutatja, ha ehhez hozzávesszük a regisztrációból kiesőket, a GYED-en, GYES-en lévőket és a dolgozni akaró több mint 200 ezer nyugdíjast, akkor a munkanélküliek száma 900 ezer-1 millió között mozog ma Magyarországon. Az életszínvonal romlását jelzi az árindex emelkedése, ami 1989-1995 között több mint kétszeres emelkedést mutat, 1995-ben pedig elindult egy újabb gyorsuló fogyasztói áremelkedés, ami a hiperinfláció veszélyét hordozza magában a sorozatos megszorító intézkedések következtében. A gazdasági és szociális helyzetünk kedvezőtlen mivoltát tükrözi a költségvetési deficit emelkedése, amit a Bokros-csomag nyomán behajtott lakossági sarcok nem fognak jelentős mértékben csökkenteni. A költségvetés ugyanis összefügg az ország eladósodásának folyamatával, s ha nő a külső adósság, ez emeli a belső adósságot és rontja a pénzügyi mérlege egyenlegét, hatására újabb terheket rónak a lakosságra, amit azonban forrás hiányában nem tud befizetni a lakosság, ez tovább növeli a deficitet, az ördögi kör ismétlődik. Eredmény: a gazdaság pénzügyi összeomlásának veszélye.

(folytatjuk)

A népkör első alakuló közgyűlése 1867. november 3-án volt. Ezen a közgyűlésen lett megválasztva Zih Károly rektor úr ideiglenes elnöknek, egyben a pénztárosi teendőket is ellátta. Jegyző és könyvtáros Nyíri Bálint tanító úr lett. A közgyűlés úgy határozott, hogy a népköri tisztségviselőket egy évre választják, vagyis a legközelebbi választás 1869. januárjában lesz.

Az 1868. január 12-én tartott közgyűlésen határozták el, hogy a kör helyiségébe megrendelik Kossuth Lajos arcképét. Mivel pénzük nem volt az elnök önkéntes adakozásra szólította fel a tagokat. A nagy lelkesedést bizonyította, hogy ekkor összesen 16 osztrák értékű forint gyűlt össze, ezért úgy határoztak, hogy a Kossuth képből fennmaradó pénzből II. Rákóczi Ferenc arcképét is rá mába foglalják.

Az 1869. január 31-ig közgyűlésen Zih Károly az ideiglenes elnöki és pénztárosai megbízásáról lemondott, javasolta népköri elnöknek megválasztani Tiszteletes Nagy Sándor lelkész urat. Nagy Sándor lelkész csak úgy vállalta el az elnökséget - hivatkozva agg korára -, ha alelnököt is választanak maga mellé. Ezért alelnöknek megválasztották Zih Károlyt. További tisztségviselők lettek ugyanekkor megválasztva: pénztáros: Juhász Menyhért, könyvtáros: Nyíri Bálint, jegyző: Csányi Barna segédlelkész, választmányi tagok lettek: Csípai János, Szító Imre, Kiss Elek, Tóth Lajos rk. kántortanító, Szilágyi Imre és Kovács Imre.

Ezen a közgyűlésen Zih Károly alelnök ismertette az előző határozatot, amelyben Kossuth Lajost - 1868. november 28-án tartott házszentelő ünnepségen - tiszteletbeli elnöknek megválasztották, erről értesítették őt. A levelet Csányi Barna segédlelkész fogalmazta meg, amelyet 1868. december 28-i dátummal Kossuth Lajosnak Turinba elküldtek. A levelet felolvasták, e bejelentést és a levél felolvasását nagy tetszéssel fogadták, Kossuth Lajos nagy hazánkfíát, két fiával együtt hosszasan éltették. Kossuth Lajoshoz küldött levél a következő:

Szeretve tisztelt Polgártárs! s legnagyobb hazafi!
Talán vakmerőség tőlünk igénytelen sorainkkal egy olyan férfiúnak megzavarni

perceit ki éjjet és napot egygyé téve minden idejét imádott hazájának boldogítására igyekszik fordítani, kit a magasztos honszerem nimbusának diessugarai varázs fényében állítanak lelki szemünk elé, de nem lehet bármint akarjunk nem lehet hallgatnunk s fel kell keresnünk szerény levelünkkel a száműzetés sanyarú kenyerére szorított legnagyobb Magyar. A ragaszkodása, hála és tisztelet, szent kötelességünké tette, hogy a napként ragyogó honfiai érdemeket méltóképpen nem jutalmazza legalább mi elismerésünket a haza veszte miatt mély fájdalomunkba s bánathá borult szív sajgó fájdalomát.

Tudjuk, hogy egykor az Istennel könnyeket hullatott hazája fővárosának leendő megsemmisülésén, tudjuk, hogy Ő is lánglelkével, szívveréssel áldozott hazájáért s midőn csordultig telt a keserű pohár drága gyöngyökként peregetek alá szemének elborult tükréből a bánat vizei, s majd minden hűrt megpendített, hogy legféltettebb kincsét szeretet honát a vész örvényből kiragadhassa, s a Magyar Szabadságát és vérrel pecsételt ezredéves alkotmányát vissza szerezhesse.

Hosszú időn át vonaglott nemzetünk mint tetszhalott a Bach korszak vasjárma s brutális kegyetlensége alatt, türtünk, szenvedtünk, bízva, hogy él az Isten s élnek jobbaink, majd hangzott a fejedelmi szó, remény dagasztá keblünket, hogy jeleseinket ismét körünkbe látván, a visszaszerzett alkotmány elevenítő légkörében újra éledtünk. Vártuk a Nemzet Nehémiását, Nemtőjét, bálványát, de mindhiába, mert Argosi szemei bepillantának a rejtelmes jövőbe, mit mi a három utóbbi év alatt keserűn tapasztalánk azt Ön előre látta. De lejárt a quótát állandóságot, delegációt buján tenyésztett három év a jobb oldal magaviselete a királyi ügyek igazgatójának eljárása. Wenckheim miniszter vérlázító nótája fokozták a romlatlan magyar szívekben a Nagy Száműzött iránti erős ragaszkodást, bizalmat és szeretetet ez az oka, hogy Ön Kossuth Lajos általános felkiáltással szünni nem akaró éljenzések közt Népkörünk tiszteletbeli elnökének megválasztott, folyó évi november 28-án midőn

Népkörünknek ház szentelési ünnepélyét tartá.

A halhatatlan Petőfyvel napba kellene mártani ecsetünket ha merészelnénk rajzolását megkísérteni azon lelkesültségnek, melyet Önnek neve és személye szokott előidézni a hon hálása fiaiban a megvesztegethetetlen népből. A műsákat kellene segítségre hívunk, hogy a legnagyobb magyarhoz illőképpen fejezzük ki azon alázatos de szívből származó forró kérelmünket miszerint lenne kegyes Ön a Szabadelvűség zászlaja alatt küzdő Békés Szent András Népkör tiszteletbeli elnökségét elfogadni s legnagyobb elhatározásáról bennünket vagy magán, vagy hírlap útján értesíteni. Önnek elragadó ékes szólásával, nyelvezetével s lánglelkével kellene bírnunk, hogy új évi jókívánságainkat egyenesen szívéből tehetnénk papírra: de reményelve hogy Ön nem a szavakat hanem tiszta őszinte akaratot nézendő, megkísérlejük szívérzemenyinket egyszerűen kifejezni. A szeretet Istene tartsa meg Önnek milliók előtt oly becses drága életét mindnyájunk örömeire számos éveken át át szívének keservét végkép oszlassa el a haza alkotmányának az Ön bölcs vezérlete alatt, jövő országgyűlés által való tökéletes visszaszerzésével boldogság kísérje minden lépteit melyet fokozzon az atya elvei mellett kitűnő tehetséggel tántoríthatatlanul közdő a Magyar hazáért s halni kész dicső fiai a Nemzet általi hősszeretete. Végkívánságunk mit itt csak egyszer, de az életben ezerszer mondunk... Eljen Kossuth Lajos, s éljenek fiai.

Ezzel maradunk December 28-án 1868.

Önök legnagyobb hazafi tántoríthatatlan tisztelői:
Békés Szent andrási Népkör tagjai 116-an.

Megjegyzés:

* Nehémiás = Azbuk fia, főember, aki segített Jeruzsálem falai újjáépítésénél

** Nemtő = Valaminek képzelt védőszelleme

*** Argos (Árgus) = Százszemű mondabeli óriás

**** Kossuth Lajos fiai = Ferenc és Lajos-Tódor, 1849-ben még gyermekek voltak.

(folyt. köv.)

Szabó Imre

„Mert a mértékletesség és a lelki békesség az éték legjobb fűszere”

ARANY KINCSTÁR

Október, ez a szép őszi hónap, időnként még a nyarat idézi a zöld lombjaival az idén, de a szaporodó disznóölések a tél közeledtét jelzik.

Próbáljuk ki a vadászpecsenyét!

A kivert, befűszerezett hússzeleteket füstölt szalonnával megtűzdeljük, kisütjük, kivesszük és lefedjük. Kevés vízzel feleresztjük az olajat, karikára vágott sárgarépát, vöröshagymát, gombakockákat párolunk benne. (Apró kockákra vágott alma is helyettesítheti a gombát.) 1 kanál liszttel elkevert 1-2 dl tejföllel besűrítjük, citromlével ízesítjük, a hústra öntjük, rizzsel vagy spagettivel tálaljuk. 4 szelethez 1 répa, 1 hagyma, 10 dkg gomba ajánlott.

Finom szőlős lepény készíthetünk, hiszen az október a szüret hónapja is. Legjobb a fehér csemege szőlő, 1 kg-nyi megfelel. A tésztájához 18 dkg réteslisztet, 5 dkg finomlisztet, 15 dkg vaját, 5 dkg cukrot, késhegynyit sütőport és 3 tojás sárgáját gyúrjuk össze. 1 órát hidegen pihentetjük. Közepes méretű, lehetőleg zománcos tepsibe, melyet előzőleg zsírozunk és liszteztünk, belesimítjuk a tésztát. 10 dkg darált dióval megszórjuk. A leszemelt szőlőt 1 sorban elegygetjük rajta, 5 dkg porcukorral, 1 vaníliás cukorral megszórjuk, hogy a szemek ne pukkadjanak szét a sütőben. Közepes tűzön jó félig megsütjük. A 3 tojás fehérjét 14 dkg porcukorra kemény habnak felferjük és rásimítjuk a szőlőre, lassú tűzön készre (fátyolos barnának mondjuk) sütjük. Kihűlve szeleteljük föl a tepsiben, négyzet alakúra szokásos. Minden vágásnál megvajazott éles késsel, lassan vágjuk, hogy a habosítás ne sérüljön. A sütés befejeztével 10 percig még tartjuk a sü-

tóban a tepsit, hogy a hab össze ne essen.

A karfiolt is nagyon szeretjük, az esős idő miatt az ideit termés igen jó. A rakott változatok egyikét (az olesóbbat) mondanám el. A húst szójadarabokkal helyettesítem. A rizst és a szóját enyhén sós vízbe beáztatom. Ezt a levet leöntöm és a rózsáira szedett karfiolt megfőzöm benne. A kukutába tett rizst, szóját, répa és petrezselyem karikákat, zöldpaprika darabokat a főzőlével leöntöm és lassú tűzön megpárolom. Kivajazott, zsemlemorzsával meghintett jénaiba szedem, szépen elhelyezem rajta a karfiolt, 1-2 db sóval és pirospaprikával ízesített felvert tojással leöntöm, enyhén meghintem morzsával és lefedve kb. 10 percig sütőbe teszem, hogy a tojás is megsüljön. A szóját krinolinnal vagy darált hússal is lehet helyettesíteni. Ha ízlett a családnak, nagyobb adag is készíthető, tojás nélkül lefagyasztható.

A ház körüli teendők közé tartozik a faültetés. Ezzel kapcsolatban találtam néhány szép gondolatot, melyeket itt közre adok. „1896-ban a Pesti Napló úgy fogalmazott, hogy a millicentenárius a magyar nép ünnepe. Ezt kell, hogy ki is mondja a tizenkétmilliónyi magyarság. Bánffy Dezső miniszterelnök által a milleniumi ünnepségek előkészítésére létrehozott bizottság 1894. elején a megemlékezés alapelveiben kiemelte, hogy ezen ünnepségnél a fő súly nem a látványosságokra, hanem a maradandó alkotásokra legyen fektetve, hogy azokban fel legyen tüntetve a nemzet egész ereje, hogy ünnepe legyen az egész országnak, az egész nemzetnek, az ország minden helyének, polgárának. Azoknak a településeknek, ahol márványból, bronzból készített emlék állítá-

sára nem volt pénzügyi fedezet, Wlassics Gyula kultuszminiszter azt javasolta, hogy a honfoglaló 7 vezér tiszteletére ültessenek 7 emlékfát. Ennek szellemében ültetett Vének, az akkor 300 léleknel is kevesebb lakosú település 7 tölgyfát, közülük az egyik Árpád nevét viselte. E fa alatt elásták azt a rézhengert, amelyben az akkori lakosság teljes névsorát, néhány pénzérmét és egy imádság szövegét helyezték el. Az imádság két részből állt: a hálaadó részében megköszönték Istennek az elmúlt 1000 esztendő, a könyörgő részben pedig kérték a Mindenhatót, hogy adjon a magyarságnak ebben az országban, ezen a tájon újabb 1000 évet. Így illeszkedik a véneki emlékliget első

7 fája az akkor felállított brassói, nyitrai, dévényi, munkácsi, zimonyi, pusztaszeri illetve a budapesti Hősök terén mindmáig tisztelhető, nagyszerű műalkotásokkal egy sorba, egyazon eszmekörbe.”

A kért újabb 1000 évből 100-at már megkaptunk. Most a családokhoz, a kertbarátokhoz szeretnék szólani, kiknek nevük, rangjuk és szép hagyományaik vannak községünkben. Ha hetet nem is, de legalább egy fát ültessünk ennek a szép és nemes évfordulónak tiszteletére, házunk elé, kertünkbe, melyről a következő évszázad talán ránk is emlékezik.

Hasznos munkálkodást, kellemes csemegézést kívánok.

Bódi Mária

Járó föld

Hogyan született az ötlet?

Négy éve a nyár nagyon forró volt. Burgenland egyik hangulatos kis kempingjében nyaraltunk. Itthon elhatároztuk, hogy mennyi szép túrát, kirándulást, hegyi utat, várlátogatást teszünk majd ott egy hét alatt.

Az időjárást hallgattuk, a hőmérséklet 28-ról indult, napon ta emelkedett, a bevallott legmagasabb érték 34 volt, de többnek tűnt. Ilyen hőségben csak úszkálhattunk a tóban, és hűsöltünk.

A „bezártság” okozta, hogy a szomszédos magyar családdal a szokásosnál gyakrabban beszédbe elegyedtünk. Esténként együtt néztük a csodálatos csillaghullást. Így ismerkedtem meg Bakos Ka-

talán rendezőnővel és a forró napokon sokat meséltem neki a Körösökről és a Gődénről, no és a Duzzasztóról, természetesen meghívtam őket egy látogatásra is.

Négy év telt el azóta és Katika most meglátogatott a Másfél millió lépésből ismert Gyenes Károly szerkesztő úrral és a stáb tagjaival, akik elkészítették a Járó föld című sorozat Szentandrásról szóló epizódját, melyben Szarvasnak és Öcsödnek is jutott egy kis hely. Október 22-én kedden délután a TV2 programjában 4.30 órakor nézzük együtt az ismerős képeket és vegyük videóra ezt a félórát, ha lehetséges.

Bódi Mária

Egy ember, aki szívügyének tekinti a sportoktatást



Az elmúlt tíz évben alaposan megromlott az állaga a békésszentandrás Hunyadi János Általános Iskola tornatermének. Mivel a helyi önkormányzat sem kivétel az immár országos tendenciává váló elszegényedés alól, ezért a költségvetésből arra már nem futotta, hogy a terem karbantartását, netán felújítását fedezze. A közelmúltban azonban új fordulat állt be: a Szentandrás lakó és Svájcban dolgozó dr. Kápy Rezső háromszázezer forintot adományozott a tornaterem felújítására.

- A kérdés adja magát: Miért? - ezt viszont már magának Kápy doktornak tettük fel.

- Először azzal kezdem, hogy Svájcban nekem is magániskolám van, és ezért állok közel a gyerekekhez.

Másodszor pedig én is sportoltam versenyszerűen és elvégeztem a testnevelési főiskolát, ezért a sportoktatást a szívügyemnek tekintem.

Az elmúlt időben a család véglegesen hazaköltözött Békésszentandrásra, így a hatéves Miklós kisfiunk itt lett beíratva az első osztályba.

Amikor ezt az iskolát megnéztük, akkor az első dolog az volt, hogy megtekintettem a tornatermet, és szomorúan kiszédeleltünk belőle.

Olyan állapotban volt, amiben minden más nyugat-európai országban a sportoktatást betiltanák. Veszélyes és egészségtelen állapotban volt, mind a gyerekek, mind pedig az oktatók részére. Ezért vetődött fel rögtön a kérdés, hogyan lehetne a tornatermet emberi körülményekhez méltóan rend-

betenni. Így alakult ki bennem a gondolat - mivel más társra nem találtam -, hogy egyedül felvállalom a tornaterem felújítását, úgyis mint a kisfiamért és a többi iskolás társáért és az oktatókért.

Úgy gondolom megérdemli minden tanulásra váró gyerek, hogy egészséges, normális körülmények között készítsék fel őket az életre.

- Ennyi pénzt azért kevesen áldoznak a közösség javára saját gyermekükért...

- Sajnos igen, és nemcsak az emberek, a politikusok is Magyarországon és Európa más országában is, ha spórolásról van szó, akkor a védtelenektől, a gyerekektől és a nyugdíjasoktól veszik el a pénzt. Ami roppant rövidlátásra vall, hiszen a gyerekek, akik most járnak iskolába és sikerül őket jó szellemben jól kiképezni, akkor ők fogják biztosítani a mostani felnőtt társadalomnak a nyugdíját.

Erre sokan nem gondolnak. Vegyük úgy, hogy ez nem áldozat volt, hanem egy okos előrelátó befektetés.

- Hogy állnak a munkálatok, mikor vehetik birtokba a termet a diákok?

- Hála Istennek a munkálatok ugyanabban az ütemben haladnak, ahogy előre beterveztük. A hiányos parketta pótlása, felújítása, csiszolása, lakkozása megtörtént. A szigetelés, festés és a világítás felújítása folyamatban van. Ezen kívül az asztalos munkálatok, az új kézilabda kapuk, a kosárlabda palánkok az ajtók, illetve nyílászárók felújításával a befejezéshez közeleg. Azt remélem, hogy a jövő hétféjére az „új tornatermet” birtokba vehetik a diákok.

- Tudomásom szerint ön egy összeget ajánlott előzetesen a felújításra, végül azonban szinte minden felmerülő költséget fedezett.

- Megvallom őszintén, reméltem, hogy társam akad, aki a festést vagy egyéb munkát magára vállal, mint például a Polgármesteri Hivatal. Mivel azonban semmilyen reakciót nem kaptam kezdeményezésemre, ezért a logika azt diktálta, hogy így magam vigyem véghez azokat. A feladatokat,

amik egy terem felújítására szükségesek.

- Esetleg van valamilyen más irányú terve is a község, netán a környék fellendítése érdekében?

- A következő tervem, hogy a szarvasi evangélikus egyháznak szörnyű állapotban visszaadott Csatai-féle iskola épületét felújítsam. Ott számítógéppel német és angol nyelvoktatást szeretnék beindítani diákok és felnőttek számára. A nagyon jól bevált tíz éves számítógépes programot diszlexiások részére.

- Kik a diszlexiások?

- A fejletlen oktatási módszer eredménye, hogy sok gyerek nagyon nehezen tanul meg írni, olvasni. Hamar elvesztik a tanulási kedvüket és így az iskola már programozza a jövő munkanélküliséget. Egyébként a Budapesti ELTE kért, hogy honosítsam meg ezt a programot Magyarországon.

- Miért pont Szarvason?

- Ennek roppant egyszerű az oka: nagyon mély gyermekkori és baráti kapcsolatok fűznek a Körösök vidékéhez.

Cziglédszky Sámuel

Művelődési Ház - Könyvtár Október - november havi program

Művelődési Ház

Újra indul a **KARATE-tanfolyam** kellő számú jelentkező esetén. Jelentkezni lehet a Könyvtárban. A tanfolyam díja: 450 Ft/fő. **Október 4-én** Bajor Imre zenés kabaréját tekinthette meg a közönség. A népszerű humorista nagy sikert aratott műsorával, Pálfi Péter és Liliom Károly közreműködése csak emelte a műsor színvonalát. Az elkövetkező időben szeretnénk rendszeressé tenni az ilyen műsorokat.

Október 21-én Munkaruha és katonai ruházati vásárt tartanak a Művelődési Házban 8-13 óráig.

Nagy sikerrel rendezte meg a Kertbarátok Köre ez évi kiállítását is. Szépen, ízlésesen elrendezett termékeit sok néző tekintette meg.

Könyvtár

Ismét **olcsó könyvvásárt** tartunk a Könyvtárban, 30-40%-os árengedménnyel. Sok szép mesekönyv, szakkönyv és szépirodalmi művek közül válogathatnak a vásárlók.

Fénymásolás: A/3-as 20 Ft/db

A/4-es 10 Ft/db

Szolgáltatásunkkal szívesen állunk a lakosság rendelkezésére.

A Vértessy Táncklub hírei:

Szeptember 20-án a Kisnyugdíjasok vacsoráján nagy sikerrel lépett fel a Táncklub két fiatal párosa, Batai István és Almási Gabriella.

Október 5-én Kiskunhalason Országos Táncversenyen vett részt 6 páros.

Turna Lajos - Batai Ágnes IV. helyezett

Lászlófi János - Piros Renáta V. helyezett

Bencsik Imre - Bodnár Krisztina VI. helyezett

Batai István - Almási Gabriella középdöntőig jutott.

Szép sikereikhez gratulálunk.

November 23-án (szombaton) színházlátogatást szervezünk a Békéscsabai Jókai Színházba. A Cigányszerelm című nagyoperettet tekintjük meg, fővárosi színészek közreműködésével.

Főbb szereposztás:

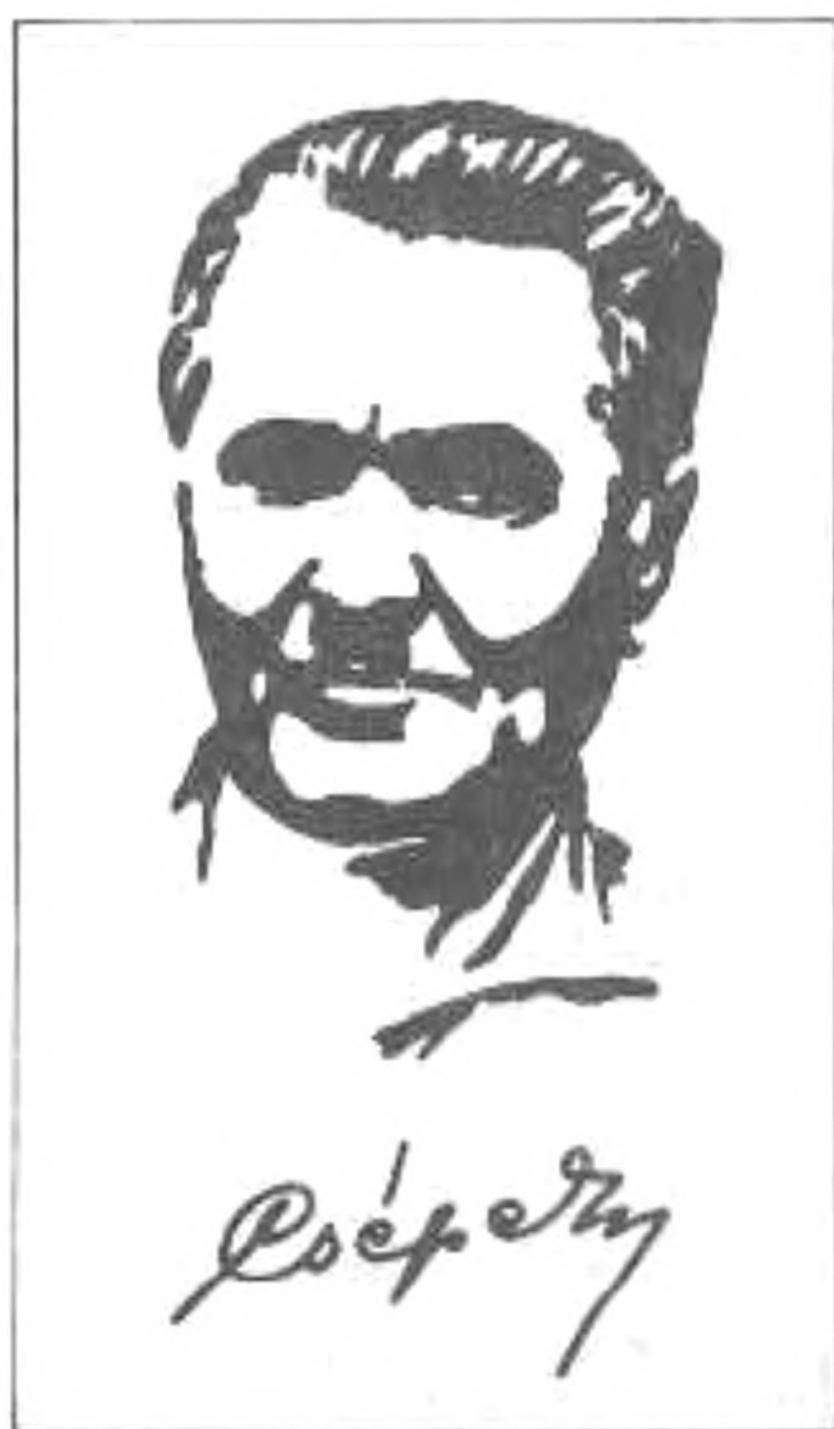
Pitti Katalin

Oszvald Marika

Leblanc Győző

Jegyek a Könyvtárban rendelhetők.

KISHEGYESEN JÁRTUNK



1996. szeptember 27-én abban a szerencsében lehettem részem, hogy tagja lehettem annak a kis csoportnak, amely Kishegyesre utazott. Őt pedagógus (Molnár Imre Zoltán igazgató helyettes és képviselő, Tóth Zoltánné tanító, Sinka Imre tanár, felesége Erika, aki tanító és jómagam), valamint húsz gyerek alkotta a békésszentandrási delegációt. Konkrét céllal vágtunk neki az útnak. Az 1996 nyarán Kishegyesen megrendezett XXXIII. Gyöngyösbokréta és XX. Durindó gálaestjére, valamint a Csépe-napokra érkeztünk. A reggeli 6 órai indulás, az utazás és a határátkelés semmiféle problémát nem tartogatott számunkra, így időben, 10-11 óra tájban meg is érkeztünk a kishegyesi Általános Iskola elé. Nagyon kedves fogadtatásban volt részünk. A rövidített tanítási órák befejezése után, minden szentandrási pedagógus és tanuló a vendéglátójával kishegyesi „otthonába” indult.

A finom ebédek elfogyasztása után a Csépe-napok megnyitójára volt hivatalos mindenki, mely az emléktábla megkoszorúzásával és rövid megnyitóbeszéddel vette kezdetét. Innen vonultunk a színházterembe, ahol színvonalas irodalmi, irodalomtörténeti előadásokat hallottunk. Itt szerepelt két versmondónk, Gugolya Beáta és Gugolya Anita, akik Csépe Imre verseket adtak elő.

Az ünnepség befejezése előtt adták át Békésszentandrási Önkormányzatának a Csépe Imre

emlékplakettet. Ezt a díjat minden évben 1 személy és 1 intézmény kapja, akik sokat segítettek Kishegyes községén. Így kapta az idén Békésszentandrási, mint intézmény az elismerő címet.

A délután igazi színfoltja (a szó szoros értelmében) egy képzőművészeti kiállítás volt, melyen kishegyesi gyerekek régi és új munkáit, valamint művészi alkotásokat láttunk.

Az ünnepség záróaktusa a Vadászházban megrendezett vacsora volt, ahol a finom ételek mellett végre jól beszélgethettünk régi és újonnan szerzett barátainkkal.

A vacsora után, házigazdám lányai révén jutottam el az ELCSÉPElt-napok felolvasóestére. Nem bántam meg, hogy a kései időpont ellenére ott voltam a hallgatóság köreiből, mert a fiatalok szemszögéből is megismertem a Csépe-napok rendezvénysorozatát.

A szombati nap délelőttjén kézilabdás lányainké és focista fiainké volt a terep. Barátságos mérkőzéseken bizonyíthatták ügyességüket, tudásukat, nem eredménytelenül. Két szép oklevél emlékeztet mindenkit erre a szép délelőtre.

Rövid pihenés után következett a nap fénypontja, a gálaest, melyen a Durindó és Gyöngyösbokréta, zsűri által legjobbnak ítélt, népzenei és néptánc együtteseit csodálhattuk meg. A szereplők lelkesedése, tudása, a néptáncosok gyönyörű ruhái feledhetetlen élményt nyújtottak a nézők számára. De a szereplésnek a részükről még nem volt vége. Következett a nagy sátras vacsora, a község kézilabdapályáján, ahol tovább zajlott a gálaest, mivel a résztvevők ott folytatták, ahol a színpadon abbahagyták, és önfeledten táncoltak, énekeltek, zenéltek, a maguk és társaik örömeire.

Ez volt a búcsúestünk Kishegyesen, ami mindenkinek más-képp zajlott, de egészen biztosan magában foglalta az elválás miatti szomorúságot, a haza-utazás izgalmát, a következő találkozások tervezgetését.

És jött a reggel, amikor indulunk oda, ahonnan valamikor régen a kishegyesiek indultak

el. Csomagjaink száma nem-hogy lecsökkent volna, hanem gyarapodott a sok ajándékkal, melyet kint kaptunk. De nem-csak kilóra mérhető útipoggyással érkezünk. Ismét kaptunk egy nagy adagot szeretetből, önzetlenségből, barát-

ságból, magyarságtudatból, hazaszeretetből. Aki ezekkel az érzésekkel akar gazdagodni, menjen el Kishegyesre!

Reméljük ismét találkozhatunk, legközelebb itt, a Hunyadi-napon, 1997 júniusában!

Palotai Gabriella



A szarvasi Balesetmegelőző Bizottság,

a Szarvasi Autószerviz Kft. gépkocsi bemutatóval és értékesítéssel egybekötött közlekedési biztonsági műszaki napot tart.

Megrendeléseket veszünk fel, a már Szarvason is kapható kedvező árkategóriába tartozó autókra.

- A bemutatott gépkocsik mellett megtekinthetők és megrendelhetők a HUNGARO-LADA által forgalmazott LADA gépkocsi család tagjai is.

- Várjuk a magán autósok, motorkerékpárosok, segédmotorkerékpárosok járműveit, annak biztonsági berendezéseit díjmentesen átvizsgálják.

- Nagyobb munkát igénylő észlelt műszaki hibát a jármű tulajdonosokkal közlik és felhívják figyelmüket annak javítására.

- A közlekedés biztonsági nap célja a közlekedési balesetek megelőzése, ezért kérjük, hogy az autósok, motorosok járműveiket vizsgáltsák át.

- A közlekedés biztonsági napon környezetvédelmi vizsgálatokat végzünk, melyet térítés ellenében, árkedvezménnyel hajtunk végre.

Figyelje hirdetéseinket!

**A műszaki nap ideje:
1996. október 18. 14-18 óráig.**

**Helye:
Szarvasi Autószerviz Kft.
Szarvas, Csabai út 2-4.**

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Gáztámogatás

A területfejlesztésről és rendezésről szóló 1996. évi XXI. tv. 13.§. (3) bekezdése, valamint a területi kiegyenlítést szolgáló fejlesztési célú támogatás felhasználásának részletes szabályairól szóló 108/1996. (VII.16.) Kormányrendelet 10.§. (1) bekezdése alapján pályázni lehet területi kiegyenlítést szolgáló fejlesztési célú támogatás és a területfejlesztési célelőirányzat támogatásának elnyerésére. Ilyen pályázatokat elsősorban a társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott vagy jelentős munkanélküliséggel sújtott térségek önkormányzatai nyújthatnak be. További támogatásra számíthatnak azok is, akik infrastrukturális elmaradottságukat szeretnék felszámolni.

A törvény adta lehetőséggel élve Békésszentandrás, Csabacsüd, Kardos, Örménykút önkormányzatai és külön a Békés-Gáz Kft. is pályázott térségünk gázellátásának megvalósítására, elsősorban a kimondottan térségi ellátást szolgáló, a Kákai mezőgazdasági központ közelében épülő gázátadó állomás létesítésére. A Békés Megyei Területfejlesztési Tanácshoz 44,59 millió forint értékű támogatást igényeltünk.

A megyei 600 millió forintos keretre 170 pályázó nyújtotta be igényét. Szeptember 25-én

történt a pályázatok elbírálása, amely számunkra örömteli döntést hozott, megnyertük. Kérelmünk szerencsésen találkozott a megyei gázprogram befejezését célzó elképzelésekkel és maximálisan kielégíti a térségi elvet.

Ezzel a 44,5 millió forinttal megszűnt a beruházás forráshiánya és minden feltétele biztosított a sikeres megvalósításnak.

Az utóbbi napok időjárása is kedvezővé vált, a szeptemberi esőzések után a munkálatok látványosan és jó ütemben haladnak. Reményünk szerint András napjára a gázláng meggyulladhat.

A beruházás II. üteme szervezés alatt van Kardos és Örménykút lakossága 70-80%-ban támogatja a programot.

Csabacsüden a közeli napokban lesz falugyűlés, ahol a lakosságot tájékoztatják a meglévő PB gázhálózat rákötési lehetőségéről a földgázvezetékre és a várható bekerülési költségről.

Csabacsüd lakosságának támogatása esetén eltűnik a térképéről az a fehér folt, amely megmutatta, hogy a megyében mely településeken nincs földgázellátás.

Sinka József
polgármester

Kulturális Fejlődésért Alapítvány

Az alapítvány kuratóriumának lejárt a megbízatása.

A Képviselő-testület 1996. október 7-i határozata értelmében az október 28-i testületi ülésen újra választja az Alapítványi Tanácsot. A testület Ad-hoc bizottságot hozott létre a javas-

lattételre. Elnöke: Pakai Emil, az ügyrendi bizottság elnöke. Tagjai: Debreceni József képviselő, Szurovecz Vince esperes, bizottsági tag.

Sinka József
polgármester

Állampolgársági eskü

1996. szeptember 13-án újabb állampolgársági eskü letételére került sor, amikor is a szinte első között hazánkba települt Magócs család tette le az állampolgársági esküt. Magócs Adalbert és felesége, valamint három gyermekük: Olga, Julianna és Adalbert.

Sinka József polgármester ünnepség keretében adta át

a honosítást és a magyar állampolgárságot igazoló okiratokat.

Az alábbi időzettel kívánjuk a Magócs család valamennyi tagjának, hogy esküjüket megtartva legyenek a magyar haza becsületes polgárai, szolgálják népünk javát, a társadalom és saját boldogulását.

Komjáthy Jenő:

Magyar

*Népek karában, óh, mi vagy te,
Én népem, hősök nemzete?
Teremtés méhében fogant-e
Több ilyen büvölő rege?
Áldott s dicsó vagy mindörökre!
Ami nagyot s merészet szív akar,
Egy szoba van foglalva össze:
E szoba, hogy: magyar.*

Fűtőkorszerűsítéssel kapcsolatos segélyek

- Azok a lakosok, akik eddig olajjal fűtöttek, és az idén átállnak más fűtési módra (pl.: gáz, vegyestüzelés, stb.) segélyt kérhetnek a Polgármesteri Hivatal 4. sz. irodájában. Ehhez csatolni kell az átállást igazoló számlákat (pl.: belső szerelésről konvektorról, csövekről, kazánról a gáznál, a más fűtési módra történő átállásnál a kályha számláját, stb.)

- Azok a személyek, akik továbbra is maradnak az olajjal történő fűtési módnál, és még csak egyszer kaptak olajtámogatást (4.500 Ft) új kérelmet kell benyújtani a fent már említett irodában.

- A gázcsomakra azok a személyek kaphatnak egyszeri támogatást, akik korábban (1995. decemberében) úgy töltötték ki a szándéknyilatkozatot, hogy „Szociális okokból tovább tartó részletfizetést vennék igénybe 1997. augusztus 30-ig”.

- A közműfejlesztési támogatást, vagyis a befizetett összeg 15%-át is hamarosan visszakapják azok a lakosok, akik 1996. szeptember 15-ig befizették, vagy részben fizették ki a csomót. Akik 1996. szeptember 15. után fizették ki, az 1997. első félévében kapja majd vissza ezt az összeget.

Polgármesteri Hivatal

FELHÍVÁS

A Képviselő-testület 18/1993. (IX.02.) sz. rendelete értelmében 1996. november 30-án a község András napi ünnepén 2 fő részére kitüntető díjat kíván adományozni. A kitüntetés olyan személynek adható, aki a helyi közügyek valamely területén elért kimagasló teljesítmény vagy huzamosabb időn át folytatott kiemelkedő munkálkodást, életmű elismerését szolgálja. Pályázni lehet Községi, Közművelődési, Pedagógiai, Közegészségügyi, Testnevelési és Sport díjra.

Felhívjuk a község párt és társadalmi szerveit, intézményeit, lakosságát, hogy javaslataikat rövid életrajzzal, ajánló levéllel juttassák el a Polgármesteri Hivatal titkárságára 1996. november 5-ig.

A kitüntetettek kiválasztására a Képviselő-testület illetékes bizottságai javaslatai alapján rendkívüli testületi ülésen kerül sor 1996. november 15-ig. Várjuk javaslataikat!

Sinka József
polgármester

AZ IPARTESTÜLET

ADÓREFORM '97

Ennek az adónemnek jónéhány elemét szükséges megváltoztatni. Az indokolatlanul bonyolult kettős adótábla megszüntetése és a célzott hatás alkalmazotti kedvezményekkel történő - a korábbinál jóval egyszerűbb technikát igénylő - biztosítása inkább formai, mint tartalmi „ügy”.

Az adókulcsok változtatása viszont már érdemi kérdés. Ennek súlya nem abban keresendő, hogy csaknem minden évben változott az adótábla, hanem az elvonási mérték folyamatos növekedésének megállításában, illetőleg csökkentésében érhető tetten. 1988-ban a jövedelmek átlagos adóterhelése 14,5 százalék volt. Ez 1996-ban már 22,5 százalék lesz. Ha a trend nem változna, 1997-re akár 25 százalékos adóterhelésbe is beleszaladhatna a rendszer. Ez - a hazai viszonyok között rendkívül magas elvonási szint - nem tartható. Az új adótábla peremfeltételeinek meghatározásakor a Kormány ezt a túlfeszítettséget felismerve úgy döntött, hogy - amennyiben ez a költségvetést alapjaiban nem „borítaná fel” - mintegy 1,5-2 százalékpontos visszalépés, csökkenés indokolt. Az szja adótáblát tehát így kell kialakítani 20 százalékos induló kulccsal és legfeljebb 44 százalékos felső kulccsal.

A 48 százalékos marginális kulcs önmagában nem magas, hiszen közeli európai országoknál gyakori az 52, sőt az 56 százalékos kulcs is. A probléma az évi 900 ezer forintos sávhatárnál jelentkezik. Ha a 48 százalékos kulcs mondjuk három millió forintnál lép be, aligha lennek kifogásolható. Egyébként sem a 48 százalék az igazi gond, hiszen ez az adófizetők 4-6 százalékát érintheti csupán. Más kérdés persze, hogy ennek a rétegnek nyilván nagyobb az érdekérvényesítő képessége, mint a társadalmi aránya.

Ezért visszhangzott/visszhangzik a sajtó a 48 százalékról. Az adótábla igazi problémája jelenleg az, hogy a 40 százalékos tartomány már 380 ezer forintnál kezdődik. Ha ezt sikerülne „feltornáznunk” 650 vagy 700 ezer forintra, elérhetővé válna, hogy az átlagjövedelem még ne, vagy csak alig kerüljön ebbe a sávba.

Az adókedvezmények további szűkítése mindig kitűzött, s érdemben soha meg nem valósítható cél. Alighanem így lesz ez most is. Kétségtelen tény, hogy a világ fejlettebb felén az adótörvények nagyon sok kedvezményt tartanak (a mienknél többet). Ez is tükrözi azt a mindenhol fellelhető reális társadalmi igényt, hogy az adórendszer is működjön közre gazdasági, társadalmi vagy szociális szempontok megvalósításában még akkor is, ha ezáltal a rendszer sokkal bonyolultabbá, adott esetben áttekinthetetlenné is válik. (Ez utóbbit persze ugyanazok bírálják, akik a kedvezményekért harcolnak!) Miután az adótörvények tartalmát soha nem az adótechnokrácia határozza meg, hanem a - kétségkívül a társadalom egészének működését, működtetését felvállaló - politika, jobb, ha megbarátkozunk ezzel a gondolattal.

Reformértékű lépésnek tekinthető, egyúttal az árnyékgazdaság visszaszorítását is célzó változtatás a mezőgazdasági kistermelők adózási szabályainál. Ennek célja nem a nyilvánvaló tőkeszegénységben szenvedő, alacsony jövedelmű mezőgazdaság érdemi megadóztatása, hiszen innen most jövedelmet kivonni nem szabad. (A változtatás nulla adóbevételi hatással számol.) Az azonban elfogadhatatlan, hogy a személyenkénti egymillió forintos bevételi adómentesség mögött a mezőgazdasági termelésbe „beszállító” széles rétegek meg tudnak bújni azál-

tal, hogy a kistermelő nem érdekelte a számlakérésben. Itt is működtetni kellene az szabályozásban az úgynevezett önjáró rendszereket, hol is a gazdasági élet szereplői kénytelenek az egymás közötti ügyleteket bizonylatolni. Ha az árbevételhez fűzött mentesség helyett egy bevétel-költség típusú jövedelem-elszámolást vezetnének be magas adókedvezménnyel, akkor a kistermelő csak úgy tudja az adófizetést elkerülni, ha a bérszántást, a szállítást végzőtől, a takarmánykereskedőtől, az állatorvostól, a szerelőtől stb. számlát kér. A háttér így „láthatóbbá” válhat. A másfél millióra becsült háztáji gazdaságból mintegy félmillió valóban ártermelő. Ha ezek a gazdaságok - pontosabban az azokat működtető, legalább egymillió ember - költségelszámolást végeznek, tömegeknek kell számlát adni. A bevételekre persze adatszolgáltatást kell biztosítani (őstermelői igazolvány), fel kell vállalni az ezzel együttjáró adóigazgatási többletmunkát. (Ez utóbbit csak ésszerű mértékig.) Az önfigyaszadás adómentességének deklarálása mellett 100 ezer forint bevételig adómentesség alapítható meg. (Ezzel több százezer olyan kistermelő nem kerül be a rendszerbe, akik csak néhány gyümölcsfa termését vagy két disznót értékesítenek egy évben stb.) Kérdéses, hogy ez az elképzelés a törvényhozási folyamaton keresztül vihető-e, hiszen a mezőgazdasági lobby mindig is erős volt. (Ha a bevételek és a költségek egyszerű nyilvántartásáról esik szó, állítólag ezt nem tudja elvégezni a gazda, aki persze a támogatások igénylésével járó bonyolultabb adminisztrációt simán végrehajtja. Az elképzelés - éppen ezen ellenvélemények hatására - kedvezményezné a könyvelőnek fizetett díjat is.)

Az egyéni vállalkozások általában kevés adót fizetnek (lásd: 7-es bevallási adatok évről-évre), viszont érdekérvényesítéjük igen erős. Ez abból is látható, hogy a rendkívül kedvező adózási szabályokkal (pl. egyösszegű leírás, tartalékolás) is elégedetlenek, s a társasági adó egyes kedvező (de csak a kedvező) elemeit is szeretnék megszerezni. Ha elsősorban nem is emiatt, de ideje megvalósítani az egyéni vállalkozók és kistársaságok jövedelem-elvonásának egységesítését. Az adósemlegességet sokak szerint egy önálló adónem, a vállalkozói adó biztosíthatná. Ez az álláspont azonban nem veszi figyelembe azt, hogy az egyéni vállalkozói és a személyi vagydon tulajdonjogilag nem különül el egymástól, szemben a társaságéval. Éppen ezért a társaság adóztatása a számviteli rendelkezéseken alapul, az egyéni vállalkozóé pedig nem. Az egyéni vállalkozó szja-ból történő kiemelése pedig azt eredményezné, hogy a költségelszámolási szabályok mintegy 80 százaléka a „vállalkozói adó” mellett megismétlődne az szja-ban, hiszen az önálló tevékenység igencsak közel áll az egyéni vállalkozáshoz. (Egységes vállalkozói adót akkor érdemes konstruálni, ha a társasági adó teljesen elszakadna a számviteltől, s önmaga határozná meg a bevételeket és a ráfordításokat, mégpedig tisztán pénzforgalmi szemléletben. Erre a váltásra belátható időn belül nem látni esélyt.)

Az adóharmonizációt tehát úgy célszerű megvalósítani, hogy a személyi jövedelemadó egyéni vállalkozókra vonatkozó előírásait és a társasági adó pénzforgalmi szabályait egységesítjük. Ennek keretében az egyéni vállalkozó egyösszegű amortizációs lehetősége megszűnik. A nyereség számításánál költségnek minő-

HÍREI

SZEMÉLYI JÖVEDELEMAADÓ

súl a személyes közreműködés ellenértékéért kivett összeg (ezt progresszív adó terheli, mint a társasági tag kivett jövedelmét). Az így kiszámított nyereséget 18 százalékos szja terheli. Ha az így képzett adózott nyereséget visszaforgatja a vállalkozásba, több adó nincs. Ha kiveszi, a jövedelem osztalék módjára adózik. (A teljes harmonizáció érdekében az egyszeres könyvvezetésű társaságnál megszűnik a készletkorrekciós előírás, az adott előleg ráfordítás, a kapott előleg pedig adóköteles bevétel lesz.)

Minden jövedelemadózási elméleti tézissel ütközik ugyan, de a praktikus megoldásnak tűnő *tételes átalány* bevezetésére készülnek. A spanyol példa nyomán évek óta jelzett adóhivatali javaslattal persze óvatosan kell bánni. Az egyelőre két évre meghirdetendő, választható átalány magába foglalná az egyéni vállalkozás jövedelmének személyi jövedelemadóját és általános forgalmi adóját. A törvény néhány személyi szolgáltató szakmával (pl. fodrász, taxis) indítaná a kísérletet, amelyeknél a bevétel nem ellenőrizhető és ahol a költség vagy nem jelentős, vagy amúgyis bizonylatolt (pl. gépkocsi, benzin, vegyszerek). A jogszabályban tételesen meghatározásra kerülő adóösszeg megfizetése mellett csak bevételi nyilvántartást kellene vezetni, számlát, nyugtát adni, illetve megőrizni. A rendkívül egyszerű nyilvántartással megtakarítható a könyvelés díja, s mintegy „megválthatóvá válna a béke”. Érdekes lesz az első, de különösen a második év tapasztalatait elemezni. Ennek ismeretében mérlegelhető az esetleges továbbfejlesztés iránya.

A *tőkejövedelmek* kezelésében az adómérték változása először szembeötlő. Az eddigi 10 szá-

zalékos forrásadó helyett 20 százalékos osztalékra, az árfolyamnyereségre és az ingatlanértékesítés jövedelmére. Az eredeti elképzelések szerint a kamatra is pozitív forrásadót vezetnének be, hiszen pusztán adóztatási szempontból így lenne konzisztens a rendszer. Az egyéb gazdaságpolitikai megfontolások miatt (pl. megtakarítási hajlandóság, infláció) azonban még a mérsékeltebb (5 százalékos) forrásadó is egyelőre lekerült a napirendről annak ellenére is, hogy ez a „legolcsóbb” adóbevétel, hiszen adminisztrációs költsége gyakorlatilag nincs. Így megmaradunk egyetlen olyan országnak a fejlett adórendszerű országok között, ahol a kamatot nem terheli adó.

A forrásadó megduplázása az osztalék esetében adócsökkenítés. A társasági adónál ugyanis megszűnik a kiegészítő adó, így az osztalék összadóterhe (18 + 20 százalékos) 34,4 százalékponttal csökken a mai (18 + 23 + 10 százalékos) 40 százalékponttal szemben. Ez az összterhelés egyébként megegyezik az adót fizetők átlagos adóterhelésével. Ugyanakkor új fogalom jelenik meg az osztalék adóztatásánál; a kétlépcsős osztaléka-dó. Közismert, hogy a társaságok tagjai gyakran osztalékon veszik ki azt a jövedelmet is, amelynek nem sok köze van a befektetett tőkéhez, sokkal inkább munkajövedelem (személyes közreműködés ellenértéke). Ennek a gyakorlatnak nem adóügyi, hanem tb mentességi okai vannak, s ez a gyakorlat a társasági jog szerint egyébként jogszerű. A tervezetben 20 százalékos forrásadó terhelné azt az osztalékot, amely nem több, mint a saját vagyontól (pontosabban a jegybanki alapkamat kétszerese, ez jelenleg 51 százalékos). Ez egy „elegáns határ”, s nyilván

belefér mindenolyan tényleges tőkehozadék, amely ma Magyarországon realizálható. Az ezt meghaladó osztalék meghaladó része közgazdaságilag már nem osztalék, így arra 27 százalékos forrásadó működne. (Igazából összevonandó jövedelemként kellene kezelni, ez azonban adóigazgatási szempontból lenne bonyolult és nehezen kezelhető, hiszen ezzel meg kellene engedni a megfizetett társasági adó szja-beli beszámítását.) A második lépcsős osztalék összadóterhe így megmaradna a mai szinten (18 + 27 = 40).

Az, hogy ezt a második osztalékot terheli-e majd társadalombiztosítási járulék, még nem dőlt el.

Az új osztalékszabály csak hosszabb átmenettel léphet életbe.

Ha ugyanis 36 százalékos társasági adóval adózott eredményből 1997-ben fizetnek osztalékot, erre meg kell hagyni a 10 százalékos forrásadót. (Sajnos a számvitel ellene hat az átmeneti idő okszerű rövidítésének azzal az előírásával, hogy előbb a folyó eredményből fizethető csak osztalék, s ha ez elfogyott, akkor lehet visszanyúltni a korábbi években képződött eredményekre.)

Az árfolyamnyereségnél - jól körülhatároltan, ellenőrizhető

módon (pl. tőzsdei ügylet) - az adóévi veszteség figyelembevételére is lehetőség nyílik.

Mint minden évben, most is felmerült a családi jövedelemadó vagy a splitting bevezetésének gondolata. A részletek ismertetésének mellőzésével (pl. nem azt kedvezményezi, akit gondolnak; rendkívül drága és bonyolult; kezelhetetlen az adóelőleg) itt csak annyit rögzítsünk, hogy az átalakítás gondolatát elvetették.

Ugyanakkor az adó progresszivitásából fakadó torzítás mérséklése érdekében, a szociálpolitikai juttatások kiegészítéseként, a tényleges társadalmi várakozások részbeni kielégítése érdekében a három vagy több gyerekes családoknál visszaáll a „gyermekkedvezmény”, vélhetőleg havi 1000 forint/gyerek mértékben.

Új vonás viszont az, hogy ezekben a családokban a „háztartásbeli” édesanyák után is jár ez a kedvezmény. (A sokgyermekes családok 70 százaléknál az egyik szülő nem áll munkaviszonyban.)

Számos más kiigazító jellegű rendelkezés tervezete is bekerül a Kormány, majd az Országgyűlés elé. Ezekre most - terjedelmi okokból - nem térünk ki.

**Békésszentandrás, Fő út
16. sz. alatti - Ipartestület
tulajdonát képező -
ingatlan udvari részében
60 m²-es helyiség bérbe
kiadó.**

**Érdeklődni:
kedden és pénteken
17-19 óra között
az
Ipartestület irodájában lehet.
Telefon: 312-388**

**Az Ipartestület
mérlegképes
könyvelővel
pénztárkönyves és
naplófőkönyves
könyvelést vállal.**

**Érdeklődni:
kedden és pénteken
17-19 óráig az
Ipartestület irodájában
lehet.
Telefon: 312-388**



A GAZDAJEGYZŐ HÍREI



Ami a tudósításból kimaradt...
(Egy újsághír margójára)

Az agrárium a politika játékszere

A mezőgazdaság mindig is a politika játékszere volt. A szocializmusban az olcsó kenyeret, tejet, húst politikai kérdésként kezelték. Ugyancsak az agrárszféra lett a rendszerváltás vesztese, hiszen a politikai döntések miatt az inflációs hatásokat a mezőgazdaságnak kellett lenyelnie. És nincs másként ez most sem, hiszen a százforintos kenyér kapcsán tett kormányzati kijelentések egy piacgazdaságban jelzésértékűek - fogalmazta meg érzéseit a terméktanácsok békéscsabai bemutakozójának vitafórumán csütörtök délelőtt Gábel István, a Békés Megyei Agrárkamara főosztályvezetője.

A Békés Megyeért Vállalkozásfejlesztési Alapítvány volt a házigazdája annak a rendezvénynek, melyen a Földművelésügyi Minisztérium agrárrendtartási hivatala mellett több terméktanács is bemutatkozott a Békés megyei termelőknek, gazdajegyzőknek, mezőgazdasági üzemek szakembereinek. Dr. Demeter János, az

agrárrendtartási hivatal feladatait, a mezőgazdaság piacsabályozási eszközeit ismertette nyitóelőadásában. Kifejtette, hogy a tárca akkor tudna valódi piacsabályozási lépéseket tenni, ha lenne fedezet a megfelelő állami készletek megteremtésére, amellyel befolyásolnák az árakat. Ma még csak törekvések vannak erre. A ba-

romfi-, cukor-, gabona, halászlé-, tej-, vadgazdaság és vadhús-, vágóállat- és hús-, valamint a vetőmag-terméktanácsok ismertetője után vitafórumon válaszoltak a szervezetek képviselői a kérdésekre. A hallgatóság soraiból elsősorban a piaci bizonytalanságokkal kapcsolatosan érkeztek kérdések és észrevételek. Ennek kapcsán mondta ki Gábel István, hogy a mezőgazdaság a politika áldozata.

A fórum után a Fiume Szállóban megrendezett termékiállítást tekintették meg a résztvevők.

Békés Megyei Nap,
1996. szeptember 13.

A fenti tudósítás 1996. szeptember 13-án pénteken jelent meg. A terméktanácsok bemutatkozását célzó megbeszélésen sok szó esett a piacsabályozás eszközeiről, az intézményrendszer vezetőinek szorgoskodásáról, a bemutatók milyen erőfeszítéseket tesznek azért, hogy piaci zavarok ne legyenek. Az előadók pontos helyzetképet adtak az agrárium gondjairól, mely emlékeztetett arra a bizonyos állatorvosi lóra, melyen minden betegség megtalálható.

Nyilván a tudósítás terjedelmének szűk keresztmetszete kényszerítette arra az újságíró, hogy e jelentős tanácskozás tartalmi tudósítását lerövidítve idézzon - egyébként pontosan - olyan kiragadott mondatot, mely torzítja a mondanivaló lényegét és annak politikai gellert ad. Az elhangzott előadások mondanójának eredője egyértelművé tette, hogy a piaci bizonytalanság egyik meghatározó oka a szükséges állami beavatkozást elősegítő tőke hiánya, másik fő okozója a termelők fegyelmezetlensége, akik nem veszik figyelembe a piaci igényeket, emellett „szégyenletes” terméseredményeket produkálnak (pl. búza 3,1 t/ha), amelyekkel nem lehet az Európai Unióba menni. Az is elhangzott, hogy a gabonapiac stabilizálásához - mely állapota meghatározza a húspiacot is - 50 milliárd Ft-ra lenne szükség. Ezek a sarkos kijelentések furcsán hangzanak azok szájából,

akiknek a piaci zavar elhárításának módszereit is ki kell találniuk. Ehhez szükséges a mai magyar valóság ismerete, melyet vagy nem ismernek megfelelően, vagy a felvetődő kérdésekre nem tudnak, esetleg nem akarnak megfelelő választ adni. Mert: az alacsony búza-termés legfőbb oka nem a szakmai ismeret hiánya - természetesen befolyásoló tényező az is - hanem elsődlegesen a tőke, a pénz hiánya. Ezért nincs megfelelő tápanyag-utánpótlás, vetőmag, betakarítógép stb. - szektorsemlegesen. (A sok egyéb összetevőt most hagyjuk.) A gabonapiac stabilizálásához sem szükséges a 2 millió tonna x 25.000 Ft/t azaz 5 milliárd Ft, hiszen nem működne Magyarországon gabonakereskedelem - sőt kereskedelem sem -, ha a forgalmazáshoz 100% kereskedelmi tőkét használna. (Ezt se részletezzük, mennyi más mód is lehetne.)

Ez a tanácskozás is megmutatta, hogy a terméktanácsok érdekérvényesítésében a termelő réteg gyenge, a feldolgozó, felvásárlói erős, és a két fél között jelenlévő érdekellentét az erőset erősíti. A termékpályán a fogyasztó és az alapanyag előállító közötti pozíció a könnyebb ellenállás irányába ható tényezővé válik, hiszen a fogyasztó nem fogadja el a megemelt árakat - így tud védekezni -, a termelő pedig kiszolgáltatottá válik még relatív túltermelés esetén is. Az ágazati stratégia hiánya okán tett ké-

sei és a termelőt nem védő állami beavatkozások a piaci zavar elhárítását nem teszik lehetővé. A bemutatkozó terméktanácsok - felsorolás az idézett cikkben - mindegyikénél voltak piaci zavarok 1996-ban. E tény önmagáért beszél. Vajon jogos és a termelőt segítő-e az az állami beavatkozás, amikor gabonafélékre az állam - fölös termés esetén - nem ad ki exportengedélyt, hogy az árat alacsony szinten tartsa, akkor, amikor az import árakat - gázolaj, energia, műtrágya, növényvédőszer, gép, stb. - nem korlátozza. Feltételezhető-e, hogy piacgazdaságban elfogadott ez az intézkedés? Piacgazdaság esetén a rosszul gazdálkodó, a többihez képest drágán termelő és rossz minőséget előállító megy csődbe. Igaz ez jelenleg hazánkra is, amikor az 54% húskihozatalú sertést előállító is veszteséget termelt 1996 első 7 hónapjában? Amikor időeltolódással ugyan - durván 3 hónap - találkozik a kereskedő által felkínált 100 Ft/kg-os élő súly és az FM 100 Ft/kg kenyérár egyenlősége? (Utóbbiban 30% a búzatartalom, amit a termelő állít elő, a hangsúly mégis a magas búzaáron van.) A példák sokaságát lehetne sorolni.

A kialakult helyzetben azonban nem csak a terméktanácsok a hibásak. Hibás az államigazgatás, mely nem hozza meg azokat a politikai döntéseket, melyek az agrárium szerepét, jelentőségét, irányvonalát, távlatát meghatározná. Hibásak a

gazdálkodók is, akik érdekeik védelmében nem tudnak összefogni, megosztottságuk, kihasználhatóságuk mindenki számára - kérészetű előnyöket leszámítva - hátrányos. Elmarasztalhatóak az érdekképviselők, a gazdasági kamarák, amelyek tagságukat nem tudják mozgósítani. Megismételtem elmarasztalható a politika, hiszen jó értelemben vett lobbizást az ágazat érdekében sem az országgyűlési képviselők, sem az ágazat irányítói nem tudtak elérni.

Az 1996. szeptember 12-én tartott tanácskozáson az utóbbiakat is elmondtam. A megjelent cikkből az olvasható ki, mintha csak a politika lenne ludas a kialakult helyzetben. Ne áltassuk magunkat ezzel! A kialakult helyzet tévőleges részese a termelői kör. El kell érni azt, hogy megfelelő szereplőkkel, akik a termelőket képviselik - a terméktanácsokban is - érvényre jusson a termelői érdek. Ezt csak összefogással lehet megtenni. Horn Gyula miniszterelnök úrnak az OMÉK-on elhangzott kijelentése, miszerint az agrárium prioritást kap a következő években, reménykeltő lehet arra nézve, hogy a politika kedvező fordulatot vesz a mezőgazdasági ágazat érdekében. Ha ez a lehetőség megadatik, ne szalasszuk el! Remélem nem rossz ómen, hogy a citált újságcikk 13-án pénteken jelent meg.

Gábel István
Békés Megyei Agrárkamara
termelési főoszt. vez.



Spanyol népmese

A DIÓ

Egyszer egy kisfiú ballagott az erdőben. Hazafelé törekedett. Útközben néhány diófára akadt, s ökelme nem is kínáltat-ta sokat magát: jóllakott dióval. Még a zsebét is megtömte vele. Amint tovább ballagdálna, egy tisztáson találkozott az ördög-gel. Ott lógatta a megpatkolt lá-bait egy faágáról, s mivel jókedvűnek látszott, hát a fi-úcska megszólította:

- Igaz-e, ördög úr, hogy maga akármilyen állattá át tud változni?

- Igaz - felelte az ördög.

- Megtenné most is?

- Meg én.

Ebben a percben az ördög rette-netes oroszlánná változott. El lehet képzelni, hogy megszep-pent a fiú. Én úgy megijednék egy közönséges oroszlántól is, hát még az olyantól, melyben az ördög kuksol!

- Jaj, ördög bácsi - rebegte a fiú re-megve - látom már, hogy milyen sokat tud! De olyan pici állattá bez-zeg nem tudna átváltozni, mely még az ajtóhasadékon is átbúvik.

- Az is valami? - kérdezte ne-vetve az oroszlán-ördög, s a következő pillanatban eltűnt az állatok királya, s helyette egy pici féreg mozgott a porban.

A fiú nevetett. Ettől a féregtől ugyan nem félt. Kivett a zsebé-ből egy lyukas diót, s így szólt:

- Bele tudna-e ördög uraságod mászni ebbe a dióba, ezen a kis lyukon?

Az ördög nem felelet, hanem szépecskén belebújt a dióba.

Azon a pici lyukon. A fiú pedig keresett egy ágacskát és azzal bedugta a lyukat.

- No, most a foglyom vagy, ad-ta csúf patkóslábú férge! - kiál-tott vígan.

Zsebébe dugta a diót és megin-dult a faluja felé. A falu szélén kalapált a kovács. A fiú betért hozzá, azt kérdezte, fel tudná-e törni a kalapácsával a dióját. (Gondolta, hogy a kovács a dióval együtt agyoncsapja az ördögöt is, s ezzel a világ meg-szabadul az ellenségétől.)

- Feltöröm én, csak tedd ide az üllőre - felelt a kovács.

Elővett egy kalapácsot, s azzal csapott az üllőn levő dióra. De annak meg sem kottyant az ütés.

- De kemény dió! - mondogatta csudálkozva a kovács és egy ha-talmas pörölyvel teljes erejéből rácsapott. A dió nem tört fel.

Most már a legnagyobb pörölyt ragadta meg a kovács és irtóza-tos erővel zúdította a kis dióra.

Óriási dörgés hallatszott. Vala-mennyi madárka elbújt, vala-mennyi ló felágaskodott, minden kis gyermek sírni kezdett... A szétroppant dióból kénköfűst, forgószelet, meg szikrafelhő szállt föl. A kovács álmélkodva és megrémülve kiáltotta:

- Azt hiszem, hogy az ördög volt ebben a dióban!

- Persze, hogy az volt, - felelte nevetve a fiúcska.

Azóta nem is merészkedett az ör-dög a földre, ahol így pórul járt.

(Sebők Zsigmond átdolgozása)

Tordai Jolán

Őzike álma

Tölgy tövében, bársony mohán a kicsi őz elaludt.

Altatót a szél dűnnyögött, nap szótt reá takarót.

Hogy az alvót nem zavarja: a madárka hallgatott, fa törzsén a harkály csőre nem kopogott tam-tam-ot.

Hallgattak a tölgyek, bükkök, a rigó sem fűttyögött, méhecske a vadrózsákon alig-alig zümmögött.

Fürge mókus éber szemmel lombos ágon örködött: nem sunyít-e róka koma valahol a fű között.

Így vigyázott sok barátja, míg őzike álmodott: álmában a homlokára tündér tűzött csillagot.



REJTVÉNY

Előző havi rejtvényünk helyes megfejtése:

40 ugrás után éri utol a kutya a nyuszt.

NINTEN-DÓZIS

vő! Kinézetre sem egy kupac sze-mét, fekete, zömök és elég testes, valóságos (technika)bomba! Az irányító itt is hatgombos és kézre-álló. Még annyit illenék megmon-danom róla, hogy ez ugyancsak egy 6432 bit-es gépcsoda, mint a PSX. Rögtön két játék jött hozzá, az egyik (most figyeljete!) az ULTIMATE MORTAL KOM-BAT 3. A Midway cég most iga-zán kitett önmagáért! Megcsinálta ugyanis az eddigi legtokéletebb konverziót egy játéktérmi gépről SATURN-ra. A Mortal-rajongók már nyilván tudják miről lesz most szó, de akik még nem sejtik, most megvilágosodik elméjük azt illető-en, hogy mit jelent az az ULTI-

MATE-szócsla! Mindenek előtt találkozhatunk egy újfajta küzde-lemmel: a 4 játékos, 2-2 elleni küz-delemben. Ez azt jelenti, hogy mind a két játékos két-két szereplőt választhat. De nem hagyták változatlanul a Tournament Mode-t sem sem: a gép párokba rendezi az ellenfeleket és kieséses rend-szerrel folyik a küzdelem. És per-sze egy kis változtatást eszközöltek az egyjátékos módban is: egy extraerős Master-fokozat is bekerült a többi közé. És még vala-mi: ha a legerősebb fokozaton ver-jük meg Shao Kahnt, akkor újabb kódokat, opciókat kapunk jutal-mul! És még nincs vége! Ebben a verzióban megtalálható az összes

eddig Mortal Kombat szereplő öt ember kivételével. Visszatér Rep-tile, Scorpion és Kitana, valamint az MK2 rejtett női szereplője: Ja-de. Ezeken kívül még 3 rejtett sze-replőt is behozhatunk: Ermac-ot a piros ninját, Mileenát és a régi Sub-Zerot. Így összesen 22 karak-ter közül válogathatunk és persze új hátterek nélkül sem maradunk. Érdemes kipróbálni! A másik játék neve a SIM CITY 2000. Ez már sok PC-snek ismerős, ez a lemez pedig tényleg mindent kihozott a játékból, amit csak lehetett! Sok a hasonlóság az elődjével, csak itt már több fajta tereptárgy található, és persze sok más bővítés. Ami persze olyan állatvá teszi a játé-kot, hogy csak na! Más nagyobb újdonságra még nem is jöttünk rá, hiszen csak a napokban érkezett. Mindenki tesztelje le és alkosson maga véleményét róla! -szl-

Köszöntök mindenkit az októberi rovatunkban. Itt az ősz és egyre hi-degebb az idő. És ha egy kis szóra-kozásra vágytok, akkor gyertek el a Kölcsonzóba, mert érkezett egy új gép a Sega-cégtől. A neve: SE-GA SATURN.

A neve nem rejt magában semmi-lyen érdekeset, úgyhogy írnék róla pár sort. Ez a gép - nyugodtan mondhatjuk rá - a Sega büszkesé-ge. A tudása vetekszik a Sony-éval, sőt több helyzetben le is hagyja. Ez a gép a játékon kívül még a következőkre is használha-tó: hallgathatunk vele CD-t, FOTO CD-t nézegethetünk benne, ani-málhatunk, rajzolhatunk, sőt a ké-sőbbiekben filmeket is nézhetünk benne. Ezek közül van egy-két unicum, hiszen itthon még nem terjedtek el a Foto CD-k és még nem nagyon láthatunk sikerfilme-ket CD-n. De ezé a gépe lehet a jö-

FEJEZETEK BÉKÉSSZENTANDRÁS SPORTTÖRTÉNETÉBŐL - XVII. fejezet

TÖMEGVEREKEDÉSSSEL ZÁRULT A SARKADI KINIZSI ELLENI MÉRKŐZÉS SZENTANDRÁSON

Csapatunk megfogyatkozva ugyan, de bizakodó hangulatban közeledett az 1961-62-es bajnoki nyitány felé. Már az előző fejezetben közöltük azt az öröndetesnek nem nevezhető tényt, hogy a Ficzer testvérek Szarvasra igazoltak. Így természetes, hogy újabb nevekkal fogunk találkozni a következő mérkőzéseken. Az első itthoni mérkőzést nagy érdeklődéssel várta mindenki, csapat és közönség egyaránt. Az indulásnál kis szerencsénk is volt. Mert nem éppen az élvonalhoz tartozó Csorvás csapatát fogadtuk. A kifutó csapat a következő volt:

1961. augusztus 6., B. Hunyadi - Csorvás 4:0 (2:0)

Vezette: Boldizsár. Összeállítás: Hévízi - Szalai, Mrena, Sindel - Harangozó, Petrás - Fekete, Megyeri, Kiss I., Tóth III., Babák. Edző: Sinka I. István. Gól: Kiss I. 2, Megyeri, Tóth III.

Babák Antal mint újonc ekkor mutatkozott be. Szerencsére Kiss I.-nek még meg van az a jó szokása, hogy mérkőzésenként kettesével rúgja a gólokat. A győzelem megnyugvást hozott mindenkinek. Csapat és edzője akkora tág lélegzetet vett ezen a mérkőzésen, hogy a hetedik fordulóig elég volt. Mert csak akkor szenvedték el az első vereséget Csabán a VTSK-nál. Nézzük addig melyek voltak ezek a mérkőzések.

Következett ismét itthon Medgyesegyháza ellen, amely 2:2 (1:1) volt. Az utolsó percig az ellenfél vezetett 2:1-re, majd Kiss I. második gólja következett és 2:2 a vége. Közben Tóth III. 1:1-es állásnál 11-est hibázott.

1961. augusztus 20. Sarkadi MSE - B. Hunyadi 1:1 (0:1)

Vezette: Horváth. Gól: Megyeri az első félidőben. Jönnek a döntetlenek, és az egyfélidős játékok, vajon mi okozhatja?

1961. augusztus 27. B. Hunyadi - Végegyháza 5:2 (5:0)

Vezettek: Dudás. Összeállítás: Hévízi - Tóth III., Mrena, Sindel - Harangozó, Petrás - Fekete, Kiss

I., Megyeri, Bagi II., Fazekas II. Gól: Megyeri, Kiss I., Mrena. Gól: Megyeri 3, Kiss I. 2. Ismétlődik az első félidő parádé, a második félidő megint a védők.

Szeptember 23. Gyoma - B. Hunyadi 1:1 (0:1)

Vezette: Sándor (Szolnokról).



1962. május 27.

B. Hunyadi - Sarkadi M. 0:1 mérkőzésről

Álló sor: Fekete, Tóth III., Megyeri, Kiss I., Bagi II.

Guggolnak: Fazekas II., Mrena, Petrás

Elöl: Szalai, Nagy, Csík

A csapat ugyanaz, csak a jobb-hátvéd posztján Csík található. Gól: Megyeri a mezőny legjobbjára, Hévízi, Csík, Bagi II. Gól: Bagi II. 2, Megyeri.

A következő mérkőzést jó lenne elkerülni, de lehetetlen, mert 6 után a 7. következik a számsorban. Így hát szeptember 24-én Bcs. VTSK - B. Hunyadi 3:0 (2:0)

Vezette: Lajkó. Összeállítás: Hévízi - Csík, Szalai, Sindel - Mrena, Petrás - Fekete, Kiss I., Megyeri, Tóth III. Bagi II. Gól és góllövőik most nem voltak. Ellenben Kiss I. és Bagi II. egy labdaátadásnál kicsit összekulönböztek, olyannyira, hogy az utóbbi könnyes szemmel levonult a pályáról. Majd később Lajkó játékezerőnél játékokra jelentkezett, aki jószándékkal hitte, hogy sérölése már rendben, és engedélyezte a játékokat.

1996. október 1-jén következett itthon az a mérkőzés, amelyet úgy kellett volna

tudósítani, hogy Hévízi - Mezőhegyesi MEDOSZ 0:0. Vezette: Fülöp. Gól: Hévízi a mezőny legjobbjára. Vagy négy alkalommal parádésan mentett, és egy 11-est kivédett.

1961. november 23. B. Hunyadi - Mezőkovácsházi Petőfi 4:1 (1:0)

kost kell elfelejtenünk Hévízi Mihály személyében, aki szintén Szarvasra igazolt.

Első mérkőzésünk B. Hunyadi - Mezőhegyesi K. 1:3 (1:1)

Vezette: Vozár. Összeállítás: Apáti - Fazekas II., Szalai, Sindel - Bagi II., Petrás - Fekete, Kiss I., Megyeri, Tóth III., Babák. Gól: Bagi II., Fazekas II., Megyeri. Gól: Tóth III. 11-esből. Az ifik viszont ahogyan szokták mondani, „kivágták a zsákot”, mert 1:0-ra nyertek Vass S. góljával.

Március 11-én következett egy vereség 2:1-re Csorváson, szinte változatlan összeállításban.

Majd a következő két vasárnap a természet győzelmével végződik. 1962. március 18. Medgyesegyháza - B. Hunyadi, és március 25. B. Hunyadi - Sarkadi MSE. A rendkívüli időjárás miatt nagy hóakadályok, és járhatatlan utak keletkeztek. Több megyében, így Békésben is elmaradtak a labdarúgó mérkőzések.

Április 21. Végegyháza - B. Hunyadi 3:2 (2:0)

Vezette: Kocsondi. Gól: Bagi II., Fekete. Elég volna már a vereségből, mert ez már a harmadik volt zsinórban. Az ifik ismét döntetlen, 1:1-et játszottak. Igaz, hogy már a második mérkőzésen, Grünvald Jenő, mint fekete-munkás segít náluk.

1962. április 8. B. Hunyadi - Gyomai MEDOSZ 2:0 (1:0)

Vezette: Horváth. Az összeállítás szenzációs: Nagy Ferenc - Fazekas II., Szalai, Mrena - Ficzer III. János, Petrás - Fekete, Lónyi, Tóth III., Megyeri, Bagi II. Gól: Szalai, Fekete, Nagy. Gól: Tóth III., Megyeri. Így hangzik az ünnepi krónika. Nagy dátum a mai, mert nemcsak egy, hanem két újonc mutatkozott be a Hunyadiiban, Nagy F. és Ficzer III. János személyében. Méghozzá nem kisebb ellenfél, mint a rivális Gyoma ellen. Az ifik 1:0-ra veszítettek. A megüresedett kapuban Nagy F. helyett a sokoldalú Bodonyi János következett.

Vezette: Almási (Szolnokról). Fazekas II. után röviddel Lónyi Károly mutatkozott be a csapatban. Nem is akárhogyan, mert 2 szép gól mellett játéka is ragyogó volt. További gólok: Kiss I., Tóth III.

1961. december 3. Mezőhegyesi K. - B. Hunyadi 5:0 (3:0)

Vezette: Medovarszki. Sajnos sima ötössel zártuk az őszi szezont, amelyről a krónika így szól: „Hévízi kapuját csak a soha nem látott szerencse mentette meg a góllözőntől. A Hunyadiat elérte a végelgyengülés, ezen csak egy kiadós téli álmom segít majd.” Az őszi táblázatból tájékoztatónak a következő.

1. Sarkadi Kinizsi 20 pont

2. Mezőhegyesi K. 20 pont

7. Csabai VTSK 17 pont

8. B. Hunyadi 17 pont

Igen rövid téli álmom után 1962. március 4-én indul a tavaszi rajt. Sajnálattal egy újabb játé-

1962. április 8. Medgyesegyháza - B. Hunyadi 3:0 (1:0)
Vezette: Baranyai. Ismét újonc az ifiből Dorogi Sándor személyében balszélső poszton. Az úton autóműszaki hiba, és késés miatt az ifik mérkőzése elmaradt.

1962. május 13. B. Hunyadi - Battonya 1:0 (1:0)

Vezette: Horváth. Talán kilábalunk a gödörből. Sok kiagyott helyzet után Megyeri megszerzi a győztes gólt.

1962. május 20. B. Hunyadi - Gyulavári 8:0 (4:0)

Vezette: Járasi. Összeállítás: Nagy - Csík, Mrena, Sindel - Fazekas II., Petrás - Fekete, Tóth III., Megyeri, Kiss I., Bagi II. Jók: Ilyenkor úgy szokták írni, hogy az egész csapat. Gól: Tóth III. 6, Bagi II., Kiss I. Megemlítendő, hogy az ifik is 8-at rúgtak. Ezután a góllözőn után az élvonalas Sarkadi Kinizsi lesz a vendégünk.

1962. május 27. B. Hunyadi - Sarkadi Kinizsi 0:1 (0:0)

Vezette: Flóra. Az összeállítás a közölt fényképen látható. Viharos kemény mérkőzésen, amelyet a játékvezető tett azzá, egyoldalú Hunyadi elleni magatartásával, vereséget szenvedtünk. A mérkőzés vége felé

kaptuk a gólt, majd egy sípszónál, amely a nagy lármában vagy a végét jelentette, vagy nem, a közönség ellepte a pályát. Csoportokban verekedtek az emberek, Flórát a helyi játékosok és a rendezők megmentették, mert egyhamar az öltözőbe siettek vele. Sajnálatos utókövetkezménye lett a dolognak, mert több játékos játékjogát ideiglenesen bevonták. Kiss I. pedig, aki úgyszólván testével védte a játékvezetőt, 1962. szeptember 30-ig eltiltást kapott. Róla ugyanis terhelő jegyzőkönyvet írt, mely szerint fojtogatta. A pályát pedig 4 mérkőzésre eltiltották, amelyeket Szarvason játszottunk.

1962. június 3. Mezőkovácsháza - B. Hunyadi 2:0 (0:0)

Vezette: Kósa. A védelmünk mentette meg a csapatot a nagy vereségtől. Megyeri és Kiss I. nagyon hiányoztak. Az ifiben Bodonyi után új fiú állott a kapuban Szécsi Balázs személyében, akit nagyon beavattak, mert nyolcat kapott.

Következő mérkőzés a szarvasi pályán Békés ellen 2:0-ra veszítettünk.

Utána B. Hunyadi - Sarkadi Med. 3:2 (1:2) Szarvason 1962. július 1. Vezette: Paulik. Ösz-

szeállítás: Nagy - Fazekas II., Szalai, Csík - Mrena, Tomonyiczka - Tóth III., Lónyi, Fekete, Megyeri, Bagi II. Jók: Fazekas II., Tóth III., Fekete. Gól: Tóth III., Megyeri, Fekete. Ha mérlegelni lehetne Fekete góljait, sokat nyomnának. Mert mint általában, úgy most is a győztes gólokat rúgta. Elnézést kérünk kedves olvasóinktól a viharvert fényképért, de talán így még jobban emlékeztet arra a viharos mérkőzésre. A közölt sok csapatfénykép

1961-62-es bajnok év végeredménye

1. Mezőhegyes	79-35	45 pont
2. Sarkadi Kinizsi	54-19	42 pont
3. Mezőhegyesi Kinizsi	43-26	38 pont
4. Medgyesegyháza	51-32	37 pont
5. Mezőkovácsháza	52-30	35 pont
6. Bcs. VTSK	47-43	34 pont
7. Sarkadi Medosz	56-30	34 pont
8. Békési Szpart.	43-36	32 pont
9. Csorvás	35-51	30 pont
10. Elek	50-70	27 pont
11. B. Hunyadi	44-46	26 pont
12. Tótkomlós	42-54	24 pont
13. Battonyai Medosz	32-48	23 pont
14. Végegyháza	42-77	22 pont
15. Gyoma	41-66	19 pont
16. Gyulavári	25-75	12 pont

látván emlékezzünk Apáti Gyuri barátunkra. Mert hiszen ezen képek majdnem mindegyike az ő előrelátó munkája. Apáti György ezekben az években a Szarvasi Járasi Sport Bizottság elnökeként is, sokat segített Szentendrési sportéletében. Továbbra is várjuk segítségüket, észrevételeiket! Minden eddigi segítőnk tevékenységét hálással köszönjük! Jó szórakozást, hasznos időtöltést kívánunk!

-mi-

Váratlan hirtelenséggel
1996. október 4-én
60 éves korában
elhunyt

Szalai Béla

aki a Hunyadi MSE
egykori labdarúgója volt.
Kegyelettel emlékeznek és
búcsúznak tőle
sportbarátai és a
Hunyadi Mátyást
Sportegyesület.

Nyugodjék békében!

Tisztelt Szülők!

Néhány szót szeretnék szólni egy súlyos betegség, a fertőző májgyulladás egyik fajtája - a hepatitis B vírus - ellen újonnan kifejlesztett védőoltásról.
MI AZ A HEPATITIS B VÍRUS ÉS MIT OKOZ?

A hepatitis B egy nagyon fertőző és a külső környezetben is igen ellenálló, csak az emberek között terjedő vírus, amely a májsejteket támadja meg. A fertőzöttek 35-40%-a nem emlékszik, hogy mikor és hogyan kapta meg a betegséget. A hepatitis B vírus a fertőzött személyeknél csak kb. kétharmad részben okoz klinikai tünetekkel, többnyire sárgasággal is járó heveny betegséget, egyharmad részük tünetek nélkül veszeli át a fertőzést. Az akut májgyulladást követően a gyógyulás néhány héttől akár több hónapig is elhúzódhat. Bár a fertőzöttek többsége teljesen meggyógyul, a felnőttek kb. 5-10%-a, az öt éves kor alatt fertőződött gyerekek 25-50%-a, az újszülötteknek pedig 70-90%-a krónikus vírushordozóvá válik.

A vírushordozóknál hosszabb idő után májszög, illetve májrák alakulhat ki

„Óvjuk meg gyermekeinket!”

Ezek a betegségek halálosak is lehetnek.

HOGYAN LEHET MEGKAPNI A FERTŐZÉST?

A vírus jelen van a fertőzött egyén vérében és a többi testváladékban is, beleértve a nyálát és a könnyet is. Elsősorban azonban a vér veszélyes, amelynek közvetítésével a vírus bármilyen apró sérülésen keresztül képes bejutni a szervezetbe.

* Terjedhet a vírus a fertőzött személyek vérével, vagy váladékaival szennyezett eszközök, tárgyak (borotva, fogkefe) közös használata során. Így átadható a fertőzés nem megfelelően sterilizált injekciós, valamint a tetováláshoz, az akupunktúrához, és a füllyukasztáshoz használt tűk közvetítésével is.

* A hepatitis B vírus hordozó édesanyák szülés közben újszülöttjeiket is megfertőzhetik.

A hepatitis B vírus nem terjed köhögés, tüsszentés, vagy mindennapi érintkezés (pl. kézfo-
gás) útján.

A hepatitis B vírus hordozó személy, sokszor tudtán kívül, a fent felsorolt módokon másokat is megfertőzhet.

A fertőzés a Magyarországon is bárki számára hozzáférhető védőoltással biztosan megelőzhető.

MIÉRT OLTASSUK BE GYERMEKEINKET?

A hepatitis B elleni védőoltás megvédi gyermekeinket a mostani és a jövőbeli fertőzés lehetőségeitől, vagy attól, hogy krónikus vírushordozóvá váljanak.

Magyarországon kb. 100.000 krónikus hepatitis B vírus-hordozó van.

A világon a vírushordozók számát több mint 350 millióra teszi az Egészségügyi Világszervezet (WHO), és becslései alapján évente több mint 1 millióan halnak meg földünkön a hepatitis B következtében.

AMIT A VEDŐOLTÁSRÓL TUDNI KELL:

* A hepatitis B elleni védőoltás hatásos és biztonságos.

* Az immunizálás három védőoltásból áll, amit hat hónap fo-

lyamán a felkar, vagy csecsemő esetén a comb izomzatába kell beadni.

* Az oltottaknál az oltás helyén keletkezhet bőrpír, duzzanat. Az oltást követő egy-két napig előfordulhat fáradékonyság, hőemelkedés.

* A hepatitis B elleni oltóanyag nem tartalmaz sem véredetű alkotórészeket, sem élő vírust.

Jelenleg a gyógyszergyár egy lehetőséget ad az igen drága oltóanyag nagyobb elérhetőségéhez.

Gyermekadag: 1.430 Ft/db

Felnőttadag: 1.650 Ft/db

Amennyiben 50 jelentkező van védőoltásra, a harmadik védőoltást a gyógyszergyár térítésmentesen adja az oltottak részére.

Az oltóanyag receptre felírható és a gyógyszerárban váltható ki.

Gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt adható.

Védőoltásra jelentkezni lehet az óvodákban, iskolákban az osztályfőnököknél, és a gyermekorvosi rendelőben. Az oltásokat október végén, november elején szeretnénk kezdeni.

Dr. Fabó Flóra



SPORT



Kézilabda

4. forduló, szeptember 15.
Bcs. Jamina SE - Békésszentandrási 9:11 (6:4)

Bsztandrás: Lólé - Kohutné 4, Kozák Gy. 4, Egriné 3, Patkó, Kiss S., Hali O. Csere: Kertész. Az első félidőben még a hazaiak vezettek, a szünet után a Hunyadi lelkes, gyors játékával megfordította a mérkőzés állását és fontos győzelmet arattak.

5. forduló, szeptember 21.
Békésszentandrási - Orosháza Eötvös OPSE 10:14 (4:5)

Bsztandrás: Lólé - Kohutné 3, Kozák Gy. 1, Egriné 3, Kiss S. 1, Bagi O. 2, Hali O. Csere: Horváth (kapus), Patkó, Kertész.

Nagyon jól kezdett a Hunyadi, de az Orosháza keményen játszó együttese a szünetben egy góllal vezetett. A második félidőt is jól kezdték a hazaiak, már 3 góllal is vezettek, azonban az utolsó 5 percben fordítottak a vendégek és biztosan nyerték a találkozót.

Gazsó István véleménye a találkozóról: „Kemény mérkőzés volt, a lányok jól küzdöttek,

sajnos ez csak ennyire volt elég.”

6. forduló, szeptember 28.
Békésszentandrási - Kétsopronyi SE 9:15 (4:9)

Bsztandrás: Kozák N. - Kohutné, Kozák Gy., Egriné 5, Árgyelánné, Szopka Sz. 2, Hali O. Csere: Lólé E. (kapus), Kiss S. 2, Kiss K.

Ezen a mérkőzésen ismét történt egy sajnálatos sérülés. A 15. percben Kiss Sarolta bokája sérült meg. A vendégek jobban játszottak, megérdemelték a győzelmet.

7. forduló
Nagyszénási - Békésszentandrási 19:12 (10:5)

Bsztandrás: Kozák N. - Kohutné 2, Kozák Gy. 7, Egriné 2, Kiss S., Szopka Sz., Hali O. 1. Csere: Lólé E. (kapus), Patkó.

A jó játékerőt képviselő nagyszénásiak ellen a Hunyadi lelkesedése kevés volt. A hazaiak biztosan nyerték a találkozót.

Gazsó István véleménye: „Úgy látszik, hogy a pénz után a csapat játékosai is elfogytak, mert többen küszködnek sérüléssel, betegséggel. Remélem, be tudjuk fejezni a bajnokságot.”

A bajnokság a 7. forduló után:

10. Békésszentandrási	7	2	-	5	81-100	4 pont
-----------------------	---	---	---	---	--------	--------

Kajak-kenu

Befejeződött a idei versenyszezon a kajakosoknál is. Versenyzőink az idén kevesebb versenyen vettek részt mint az előző években. Ennek az anyagi hiánya mellett az is oka volt, hogy augusztus, szeptember hónapban kevés versenyt rendeztek és elmaradt a Budapest Maraton verseny is. Az évadzáró versenyt Békésen rendezték meg szeptember végén. A békési kajakverseny igazi népünnepély a városban, ennek megfelelő volt a díjazás is.

Pankotai Gábor világ bajnoki címének köszönhetően a 200 m-en válogatottak is megjelentek a versenyen s így egy színvonalas versenyt vívtak a jelentős pénzdíjakért

A női versenyzőink 5 első, 4 második, 6 harmadik helyezést értek el, és a csapatversenyben 145 ponttal a 2. helyen végeztek. Ezzel a versennyel befejeződött az idei versenyszezon, ami számunkra sok-sok örömet okozott. Az utóbbi évek legeredményesebb szereplése volt az idei év.

Szító Ákos dupla bajnoki címe mellett sok értékes helyezést szereztünk.

Szító Ákos ezzel a teljesítményével bekerült a serdülő-válogatottba. Gratulálunk teljesítményéhez. Jövőre nemzetközi szinten is felmérheti tudását, remélhetőleg eredményesen fog szerepelni a nemzetközi versenyeken is.

Fabó István

Labdarúgás

Négyes győzelmi sorozattal az élen a Hunyadi futballistái!

6. forduló, szeptember 15.
Újkígyós - Békésszentandrási 1:2 (1:2)

Újkígyós, 100 néző, vezette: Nagy.

Hunyadi: Erdei - Szabó J., Bordács, Koppányi, Medveczki, Juhász, Bedővári, Szabó G., Csipai, Kovács L., Gugolya.

Góllövők: Gugolya, Kovács L. Lelkesen, nagy akarással játszott a Hunyadi és megérdemelten szerezték meg a három bajnoki pontot.

Varga László véleménye: „Úgy érzem rászolgáltunk a három pontra. Jó játékvezetés.”

A Hunyadi minden játékosa dicsegetni érdemel.

Ifjúsági mérkőzés:

Újkígyós - Békésszentandrási 1:3

A fiatalok is jól játszottak. Megérdemelték a győzelmet.

7. forduló, szeptember 21.
Békésszentandrási - Gádoros 2:0 (0:0)

Békésszentandrási, 100 néző, vezette: Bogó.

Hunyadi: Petrás - Szabó J., Medveczki, Koppányi, Szabó G. (Mrena T.), Gugolya, Csipai, Bencsik, Kovács, Bordács, Bedővári.

Góllövők: Bencsik, Gugolya. Őszi, esős időben az első félidőben a csapatok ismerkedtek egymással, taktikai csata folyt a pályán. A második félidőben a Hunyadi felpörgette a ritmust, és magabiztos győzelmet arattak.

Varga László: „Gratulálok a csapatnak a győzelemhez.”

Jók: Szabó J., Kovács, Bedővári, Bencsik.

Ifjúsági mérkőzés:

Békésszentandrási - Gádoros 6:1
Az ifistáink is magabiztos győzelmet arattak.

8. forduló, szeptember 28.

Kondoros - Békésszentandrási 1:3 (1:3)

Kondoros, 100 néző, vezette: Benyovszki.

Hunyadi: Petrás - Szabó J., Medveczki, Koppányi (Mrena), Szabó G., Gugolya (Turna), Bencsik, Juhász, Kovács (Székely), Bordács, Bedővári. Góllövők: Gugolya 2, Juhász.

A Hunyadi eredményesen használta ki a mérkőzés elején a kondorosiak hibáit, minek eredménye két gólos vezetés lett. Ezután rákapcsoltak a hazaiak, gólt is lőttek, de a válasz is hamar jött, így már az első félidőben kialakult a végeredmény. A második félidőt a hazaiak végig támadták, de Szabó J. vezérletével mindent hátrított a lelkes szentandrási csapat.

Ifjúsági mérkőzés:

Kondoros - Békésszentandrási 0:0

9. forduló, október 5.

Békésszentandrási - Kétegyháza 2:0 (1:0)

Békésszentandrási, 300 néző, vezette: Németh.

Hunyadi: Erdei - Mrena, Bordács (Prjevara), Medveczki, Szabó J., Bencsik, Bedővári, Szabó G. (Csipai), Juhász, Kovács (Székely), Gugolya.

Góllövők: Juhász, Gugolya. Már a 2. percben vezetést szerzett a hazai csapat. A mérkőzést végig irányította a Hunyadi, több százszázalékos helyzetet hagytak ki, végül is több góllal nyerhették volna a mérkőzést. Ezzel a győzelemmel a táblázat élére ugrott a hazai csapat.

Varga László: „Gratulálok a csapatnak a győzelemért, remélem a folytatás is hasonló lesz.”

Ifjúsági mérkőzés:

Békésszentandrási - Kétegyháza 2:0

A felnőtt bajnokság állása a 9. forduló után:

1. Békésszentandrási	9	7	-	2	18-7	21 pont
----------------------	---	---	---	---	------	---------

Az ifjúsági tabella állása a 9. forduló után:

2. Békésszentandrási	9	6	3	-	41-8	21 pont
----------------------	---	---	---	---	------	---------

MEGHÍVÓ

Műsoros délután a gyerekeknek
a Művelődési Házban

**1996. október 25-én
pénteken, 15 órától.**

Bábjáték

Értékes tombolák

Táncház

Büfé: szendvics, sütemény, üdítő, kávé

**Jöjjön el vidám programunkra!
Szeretettel várunk minden
gyereket és vendéget!**

Szt. László utcai Óvoda
gyermekai és SZMK

SZARVASPRESS

NYOMDAIPARI, KIADÓI, KERESKEDELMI BT.

Vállaljuk:

termékismertető, szerelési útmutatók,
jótállási jegyek, címkék, plakátok,
szórólapok, levélpapírok, borítékok,
meghívók, névjegykártyák, prospektusok,
üzleti nyomtatványok, tömbök
(sorszámozva is),
kis példányszámú könyvek, jegyzetek stb.
elkészítését, szolid áron, rövid
határidővel.

Szarvas, Kossuth u. 68-74.

Tel./fax: (66) 313-144/19

SZARVASPRESS

IRISZ SZŐNYEGBOLT ajánlata!

Békésszentandrás, volt ruházati bolt helyén.

Telefon: (66) 313-492

4 m széles import I. oszt. padlószőnyeg a környéken a legolcsóbban - már 1.690 Ft/fm-től, nagy választékban.
2 m széles PVC padló az idei év slágermintáival kapható
vagy megrendelhető.

Nyers-fehér pamut középszőnyegek, falvédők csak itt,
méretre is rendelhetők termelő áron.
Kapható továbbá sokféle kézi, gépi, juta, len, gyapjú futó
és összekötő szőnyegek.

Különleges ajánlat: SYMPATEX csúszásmentes
fürdőszobai szőnyeg 1.590 Ft/fm-ért.

Nyitvatartás:

H-P 9.00-12.00 és 13.00-16.30 óráig

Sz 9.00-12.00 óráig

**Személyes vagy telefonos bejelentés alapján
bármikor!**

FIGYELEM! FIGYELEM! FIGYELEM!

Gázszerelők - gázbekötő-építkezők!

Továbbra is várjuk kedves vásárlóinkat bővülő
árúkeszletünkkel Békésszentandrásra a
Bethlen Gábor utca 1. szám alatt.

Tájékoztatóul néhány termék árából:

1/2" szavatolt gázcső 170 Ft/fm
3/4" szavatolt gázcső 204 Ft/fm
1" szavatolt gázcső 290 Ft/fm

Betonacélok

Ø 5,5 hengerhuzal 82 Ft/fm
Ø 8 betonacél 84 Ft/kg
Ø 10 betonacél 82 Ft/kg
Ø 12 betonacél 82 Ft/kg.

Továbbá zártszelvények, laposacélok fűtőcsövek,
bilincsek, csapok, Hollanderek, idomok, tömítők,
flexibiliscsövek, PVC lefolyócsövek, -idomok.

A megvásárolt áruk házhozszállítása megoldható.

Hirdetési áraink

Keretes hirdetések:

1/1 oldal:	10.000 Ft + 25% áfa (egyszeri megjelenés)
1/2 oldal:	5.000 Ft + 25% áfa (egyszeri megjelenés)
1/4 oldal:	2.500 Ft + 25% áfa (egyszeri megjelenés)
1/8 oldal:	1.250 Ft + 25% áfa (egyszeri megjelenés)
1/16 oldal:	800 Ft + 25% áfa (egyszeri megjelenés)

A lapban a lakossági apróhirdetéseket és a
gyászkeretes közleményeket,
köszönetnyilvánításokat
ingyenesen jelentetjük meg!

Vas-műszaki üzlet alacsony árakkal a lakosság szolgálatában.

Új, garanciális színes TV-k, porszívók, mosógépek, Zanussi hűtők, fagyasztók, vasalók, olajsütők, hajszárítók, kazetták.

Készüljön fel a télre! Vásároljon és szereltesse gázkonvektort vagy gázkazánt!

Ízelítő árainkból

Vesta 3A gáztűzhely	34.800 Ft
Vesta 3T gáztűzhely	32.500 Ft
Vesta 4A gáztűzhely	38.300 Ft
Vesta 4T gáztűzhely	36.700 Ft
Fali gázkonvektor	11.800 Ft
GF-25 gázkonvektor	26.660 Ft
GF 35 gázkonvektor	26.600 Ft
GF 8.50 gázkonvektor	32.900 Ft
KF-50 gázbojler	35.900 Ft
KF-80 gázbojler	45.900 Ft
C-12 falikazán	56.800 Ft
C-18 falikazán	75.900 Ft
Vezúv állókazán	52.000 Ft
Hőterm állókazán	62.800 Ft
Vezúv 10-24 falikazán	78.900 Ft
Éden 35 öntvény konvektor	27.800 Ft
Éden 55 öntvény konvektor	30.800 Ft

Továbbá lakások belső gázszereléséhez csövek, bilincsek, golyóscsapok.

Ha nálunk vásárol konvektort vagy gázkazánt, a csövek árából 10% árengedményt adunk!

Rendelje meg lakása gázszerelését. Garantált minőség - alacsony árak! Teljeskörű szolgáltatás! Kérjen ingyenes árajánlatot!

Helyben ingyenes árukiszállítás!

Lakások belső gázszerelését végzi: Dékány Bálint viz-, gázszerelő mester

Tervező: Regős István

Helyi képviselő: Csipai László, Békésszentandrás, Fő út 53. Telefon: 312-230.

Nyitva: H-P: 8-18 óráig, Sz: 8-13 óráig.

Kezdődik a fűtési idény!

Az energiaáremelés előtt, most vásárolja meg a téli tüzelőjét kínálatunkból (Lengyel borsó, Konix brikett, Berentei darabos, Akác tűzifa)!

Továbbá építőanyagok széles választékával várjuk kedves vásárlóinkat.

Nyitvatartás: 7.30-16.00 óráig.

Bagi János tüzelő- és építőanyag kereskedő

Szentandrás Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

Kiadja:

Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata

Felelős kiadó: Sinka József

Szerkeszti: a Szerkesztő Bizottság

Tagjai: Horváth Sándorné, Palotai Gabriella, Molnár Imre, Fabó István, Sinka Csaba

Készült:

SZARVASPRESS Bt.

Telefon/fax: (66) 313-144/19

NYTSZ: 372/2/1995

TOP VIDEO SHOP

Videomegjelenések:

- Szemtől szemben
- Aludj csak, én álmodom
- X akták, a 4. akta
- Az esküdt
- Értelm és érzelem

Minden héten tíz premierfilm!

Még tart a kettőt fizet hármat vihet akció!
Békésszentandrás, Hunyadi u. 7.



APRÓ * APRÓ * APRÓ

Eladó kb. 1,5-2 m³ pucoló homok, kb. 3000 db kiscserép, 1 db 5 m-es betongerenda. Érdeklődni: Békésszentandrás, Petőfi u. 14., 18 óra után.

Szarvas, Dózsa Gy. u. 65. szám alatti családi ház eladó.

Békésszentandrás, Bajcsy-Zs. u. 2. sz. alatti ház üzlethelyiséggel eladó. Vételár megegyezés szerint.

Szarvason, a Vasút u. 65. szám alatti nagy alapterületű, kertes családi ház eladó. Érdeklődni lehet egész nap a megadott címen.